

LATVIJAS REPUBLIKA
TĒRVETES NOVADA DOME

Reģ.Nr.90001465562

"Zelmeņi", Tērvetes pagasts, Tērvetes novads, LV-3730, tālr.63726012, fakss 63726012,
e-pasts:tervetesnd@tervetesnd.lv

TĒRVETES NOVADA TĒRVETES PAGASTĀ

Apstiprināti
ar Tērvetes novada domes
2020. gada 28. maija sēdes lēmumu
(protokols Nr. 11, 32.§)

Noteikumi
par grāmatvedības organizāciju un kārtošanu
Tērvetes novada pašvaldībā

1. Tērvetes novada pašvaldība grāmatvedības uzskaiti organizē saskaņā ar pastāvošās likumdošanas prasībām sekojošos normatīvajos dokumentos:

1.1. Likums par budžetu un finanšu vadību (24.03.1994.) un uz tā pamata izdotie normatīvie akti, tai skaitā:

1.1.1. Ministru kabineta 27.12.2005. noteikumi Nr. 1032 „Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju”;

1.1.2. Ministru kabineta 27.12.2005. noteikumi Nr. 1031 „Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskām kategorijām”;

1.1.3. Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumi Nr. 87 „Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs”;

1.1.4. Ministru kabineta 19.06.2018. noteikumi Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”;

1.1.5. Ministru kabineta 10.12.2013. noteikumi Nr. 1456 “Noteikumi par institucionālo sektoru klasifikāciju”.

1.2. Likums „Par grāmatvedību” (14.10.1992.) un uz tā pamata izdotie normatīvie akti, tai skaitā Ministru kabineta 21.10.2003. noteikumi Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”, . Ministru kabineta 21.10.2003. noteikumi Nr. 584 “Kases operāciju uzskaites noteikumi”.

2. Vispārīgie noteikumi

2.1. Pašvaldība izstrādā un apstiprina normatīvajiem aktiem un darbības jomai atbilstošu vienotu grāmatvedības uzskaites kārtību, kas nosaka konkrētus principus, nostādnes, metodes, pieņēmumus, noteikumus un praksi, tai skaitā uzskaites pamatprincipus, kontu plānu un tā pielietošanas noteikumus, būtiskuma līmeni, ko pašvaldība lieto, veicot grāmatvedības uzskaiti un sagatavojot finanšu pārskatus.

2.2. Vienotais kontu plāns ir izveidots, lai varētu precīzi atspoguļot pašvaldības finanšu līdzekļu plūsmu pa budžeta veidiem noteiktā laika periodā. Atbilstoši pašvaldības darbības specifikai grāmatvedības uzskaitē lietotos kontus pēc nepieciešamības papildina ar kontu detalizāciju analītiskai uzskaitē, pievienojot papildu zīmes kontu plānā norādītiem kontu numuriem.

2.3. Grāmatvedība aptver visus pašvaldības finanšu un saimnieciskos darījumus. To kārtotā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona gūst skaidru priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli, saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā, lai var konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisi.

2.4. Par pārskatu sagatavošanas pareizību, uzrādītās informācijas pilnīgumu un atbilstību grāmatvedības uzskaites datiem, kā arī par grāmatvedības politikas izvēli un grāmatvedības organizācijas izveidi ir atbildīgs Tērvetes novada domes priekšsēdētājs.

2.5. Grāmatvedības uzskaiti daļēji centralizēti kārtot pašvaldības grāmatvedības nodaļa. Grāmatvedības nodaļu izveido, reorganizē vai likvidē novada dome. Nodaļu vada galvenā grāmatvede, kurai piešķirtas kredītrīkotāja 2. paraksta tiesības un pienākumos ietilpst organizēt grāmatvedības nodaļas darbu.

2.6. Tērvetes novada pašvaldības gada pārskats ir konsolidēts, jo pašvaldības iestādē- sociālās aprūpes centrā "Tērvete" grāmatvedība tiek kārtota patstāvīgi un tiek sagatavota atsevišķa bilance, kura tiek konsolidēta ar Tērvetes novada domes pārskatu.

2.7. Grāmatvedības reģistrus kārtot latviešu valodā.

2.8. Grāmatvedības uzskaitē un pārskatos par naudas vienību lieto Latvijas Republikas naudas vienību – euro.

2.9. Saimniecisko darījumu ieģrāmatošana veicama darījuma dienā vai iespējami drīzāk pēc tās, bet ne vēlāk kā 15 dienas pēc tā mēneša beigām, kad saimnieciskais darījums ir noticis.

2.10. Finanšu pārskati, grāmatvedības reģistri, attaisnojošie dokumenti un grāmatvedību reglamentējošie dokumenti uzglabājami pašvaldības arhīvā sistemātiski sakārtoti, saskaņā ar Tērvetes novada domes apstiprināto Lietu nomenklatūru.

2.11. Ja pašvaldība realizē Eiropas Savienības finansētu projektu un šajā projektā tiek noteikts ilgāks grāmatvedības dokumentu glabāšanas laiks, tad pašvaldība vadās pēc projektā noteiktā laika. Attaisnojuma dokumenti, grāmatvedības reģistri un citi grāmatvedības dokumenti līdz to novietošanai pašvaldības arhīvā glabājas atbildīgo personu pārziņā.

2.12. Tērvetes novada pašvaldība grāmatvedības uzskaiti kārtos, izmantojot SIA ZZDats Vienotās pašvaldību sistēmas resursu vadības un grāmatvedības uzskaites moduli Gvedis.

2.13. Tērvetes novada bibliotēku krājumu uzskaitē izmanto SIA Tieto Latvija izstrādāto informācijas sistēmu "Alise".

2.14. Ieraksti grāmatvedības reģistros tiek izdarīti pēc divkāršās ierakstu metodes.

2.15. Uz finanšu dokumentiem pirmā paraksta tiesības ir domes priekšsēdētājam vai izpilddirektoram, bet otrā paraksta tiesības ir galvenajam grāmatvedim; tā prombūtnes laikā otrā paraksta tiesības ir galvenā grāmatveža vietniekam.

2.16. Grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu:

a/ attaisnojuma dokumentam var būt ārēja vai iekšēja izcelsme, tas var būt sagatavots rakstiski vienā vai vairākos eksemplāros vai elektroniski. Iekšējos dokumentus sagatavo pati iestāde. Ja operācija dokumentēta vienlaikus gan ar ārēju, gan iekšēju dokumentu, priekšroka dodama ārējam dokumentam.

b/ attaisnojuma dokumentu sagatavo tā, lai visā tā glabāšanas laikā nezustu tajā ietvertā informācija un tiktu nodrošināts tā juridiskais spēks, kā arī iespēja izgatavot šī dokumenta kopiju.

c/ attaisnojuma dokumentu nedrīkst sagatavot, ierakstiem izmantojot zīmuli vai tos izdarot citādā tehniski viegli pārlobojamā vai fiziski nenoturīgā veidā. Ja attaisnojuma dokumentu sagatavo un glabā elektroniski, jānodrošina iespēja, ja nepieciešams, izsniegt šā dokumenta kopiju, norakstu vai izrakstu papīra formā.

2.17. Grāmatvedības dokumentus un reģistrus nedrīkst dzēst. Ja tiek laboti papīra dokumenta veidā sagatavotie attaisnojuma dokumenti un grāmatvedības reģistri, katru labojumu atrunā, norādot, kas, kad un kāpēc labojis, kā arī ar parakstu apstiprina tā persona, kura izdarījis labojumu.

2.18. Norādījumu par to, kura grāmatvedības konta kredītā un kura konta debitā ierakstāma saimnieciskā darījuma summa, izdara rakstiski uz attaisnojuma dokumenta aizmugurējās daļas un atbilstoši šim ieģrāmatojumam datus ievada sistēmas attiecīgajos kontos.

2.19. Pievienotās vērtības nodokļa rēķins var nesaturēt rekvizītu "paraksts" un par attaisnojuma dokumentu var tikt uzskatīts šāds dokuments, kuru cits uzņēmums izsniedz preces vai pakalpojuma saņēmējam samaksāšanai:

a/ ja darījuma esamību pamato cits ārējs dokuments vai

b/ ja domes atbildīgā persona - izpilddirektors/domes priekšsēdētājs darījumu apliecina ar uzdevumu "Apmaksāt" uz dokumenta labā augšējā stūra.

2.20. Lai nodrošinātu Grāmatvedības nodaļas konsultēšanu sarežģītos darījumu klasifikācijas, aktīvu un pasīvu novērtēšanas jautājumos, ar iestādes vadītāja rīkojumu tiek izveidota konsultatīvā komisija.

3. Grāmatvedības uzskaites principi, piemērošana un maiņa

3.1. Grāmatvedības uzskaites principu maiņa ir vienu grāmatvedības principu aizstāšana ar citiem grāmatvedības uzskaites principiem. Budžeta iestāde maina grāmatvedības uzskaites principus tikai tad, ja izmaiņu nepieciešamību nosaka tiesību akti.

3.2. Budžeta iestāde veic izmaiņas grāmatvedības uzskaites principos, sākot ar pārskata perioda pirmo dienu, lai nodrošinātu informācijas uzrādīšanu, konsekventi pielietojot grāmatvedības uzskaites principus pārskata periodā līdzīgiem darījumiem, citiem notikumiem un apstākļiem.

3.3. Izmaiņas grāmatvedības uzskaites principos piemēro perspektīvi, tas ir, sākot ar grāmatvedības uzskaites principu izmaiņas datumu, t.i., 2019. gada 1.janvāri, un koriģē atbilstošo aktīvu, pasīvu, ieņēmumu vai izdevumu posteņi pārskata periodā.

3.4. Par grāmatvedības uzskaites principu maiņu nav uzskatāms:

a /grāmatvedības uzskaites principu piemērošana darījumiem, citiem notikumiem vai apstākļiem, kas pēc būtības atšķiras no tiem, kas pastāvējuši iepriekš, t.i. pēc būtības jauns darījums.

b /jaunu grāmatvedības uzskaites principu piemērošana darījumiem, citiem notikumiem vai apstākļiem, kas iepriekš nav notikuši vai kas bija nebūtiski.

3.5. Budžeta iestāde grāmatvedības uzskaites principu maiņu piemēro retrospektīvi, ja tas noteikts normatīvajos aktos. Veicot retrospektīvu grāmatvedības uzskaites principu piemērošanu, budžeta iestāde atzīst sekojošas izmaiņas:

a/ veic korekcijas virsgrāmatā iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātā tādā apmērā, kas attiecas uz iepriekšējiem pārskata gadiem – kontā 3510 “Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts”; korekcijas analītiski nodala pa attiecīgajiem pārskata gadiem;

b/ veic korekcijas virsgrāmatā pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos tādā apmērā, kas attiecas uz pārskata gadu;

c/ veic korekcijas atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva kontā.

3.6. Sagatavojot finanšu pārskatu, aktīvu un pasīvu posteņu sākuma atlikumu uzrāda atbilstoši pārskata periodā veiktajām korekcijām iepriekšējo pārskata gadu izpildes rezultātā. Pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos atzītās korekcijas finanšu pārskatos uzrāda kā pārskata gada darījumu.

4. Grāmatvedības aplēses

4.1. Pakalpojumu sniegšanai, darījumu veikšanai vai citām darbībām piemītošo nenoteiktību rezultātā daudzus finanšu pārskatu posteņus nevar novērtēt precīzi, bet var tikai aplēst.

4.2. Budžeta iestāde veic grāmatvedības aplēsi, ja darījumu veikšanai vai citām darbībām piemītošo nenoteiktību rezultātā aktīvu vai pasīvu posteņus nevar novērtēt precīzi.

4.3. Pamatotu aplēšu lietošana ir svarīga finanšu pārskatu sagatavošanas daļa un nemazina to ticamību.

4.4. Aplēsi pārskata, ja mainās apstākļi, uz kuriem aplēse ir balstīta, vai arī, ja ir iegūta jauna informācija, kas ietekmē aplēses sagatavošanu. Aplēses pārskatīšana neattiecas uz iepriekšējiem periodiem un tā nav uzskatāma par kļūdas labojumu.

4.5. Aktīvu un saistību novērtēšanas principu maiņa ir grāmatvedības uzskaites principu maiņa, un tā nav grāmatvedības aplēses maiņa. Ja pastāv grūtības nošķirt grāmatvedības uzskaites principu maiņu no grāmatvedības aplēses maiņas, tā tiek uzskatīta par grāmatvedības aplēses maiņu.

4.6. Budžeta iestāde atzīst grāmatvedības aplēses maiņas ietekmi perspektīvi, tas nozīmē, ka izmaiņas ir piemērojamas darījumiem, citiem notikumiem un apstākļiem, sākot ar aplēses izmaiņas datumu. Grāmatvedības aplēses maiņa var ietekmēt tikai pārskata perioda budžeta izpildes rezultātu, vai budžeta izpildes rezultātu gan par pārskata periodu, gan nākamajiem periodiem.

4.7. Budžeta iestāde atzīst grāmatvedības aplēses izmaiņas perspektīvi, atzīstot ieņēmumus vai izdevumus un iekļaujot to pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem.

4.8. Budžeta iestāde grāmatvedības aplēses izmaiņu ietekmi, kas attiecas uz pārskata periodu, atzīst kā pārskata perioda ieņēmumus vai izdevumus. Ietekme uz nākamajiem pārskata periodiem, ja tāda ir, tiek atzīta nākamajos pārskata periodos.

4.9. Ja grāmatvedības aplēses maiņa pārskata periodā rada izmaiņas aktīvu, saistību posteņi vai attiecas uz kādu pašu kapitāla posteņi, budžeta iestāde koriģē attiecīgā aktīva, saistību vai pašu kapitāla posteņa uzskaites vērtību tajā pārskata periodā, kurā notikusi aplēses maiņa.

5. Nemateriālo ieguldījumu uzskaitē

5.1. Nemateriālie ieguldījumi ir identificējami, bezķermeniski, nefinanšu aktīvi, kam nav fiziskas formas, bet kas paredzēti izmantošanai preču vai pakalpojumu piegādē, iznomāšanai citiem vai administratīviem mērķiem ar paredzēto lietošanas laiku ilgāku par 12 mēnešiem. Nemateriālo ieguldījumu izplatītākie piemēri ir datorprogrammas, licences, patenti, autortiesības, attīstības programmas.

5.2. Budžeta iestāde atzīst nemateriālo ieguldījumu tikai tad, ja:

- a) tas atbilst ilgtermiņa ieguldījuma un nemateriālā ieguldījuma definīcijai; b) ir droši ticams, ka budžeta iestāde saņems ar nemateriālo ieguldījumu saistītos nākotnes saimnieciskos labumus; c) nemateriālā ieguldījuma patieso vērtību var ticami novērtēt; d) budžeta iestādei ir kontrole pār aktīvu.

5.3. Gadījumā, ja radušās izmaksas, kas saistītas ar nemateriālā ieguldījuma iegādi vai radīšanu budžeta iestādē, neatbilst nemateriālā ieguldījuma definīcijai, tās atzīst par izdevumiem pārskata periodā, kad izmaksas rodas.

5.4. Nemateriālais ieguldījums ir identificējams, ja tas:

- a/ ir nošķirams vai atdalāms no budžeta iestādes aktīviem, un to var pārdot, nodot, licencēt, iznomāt vai apmainīt vai nu individuāli, vai arī kopā ar attiecīgu līgumu, identificējamu aktīvu vai saistībām, neskatoties uz to, vai budžeta iestāde plāno tā rīkoties; vai

b /radies no saistošas vienošanās (tai skaitā no līguma vai citām juridiskām tiesībām), neskatoties uz to, vai šīs tiesības ir nododamas vai nošķiramas no budžeta iestādes vai no citām tiesībām un pienākumiem.

5.5. Nemateriālo ieguldījumu piemēri, kam ir iespējama nosacīti fiziska forma, tomēr fiziskā forma uzskatāma par sekundāru pazīmi nemateriālā ieguldījuma būtības novērtēšanā, ir šādi:

a/ Licence (piemēram, datorprogrammu licence) – parasti ietverta licences līgumā (dokumentā), tomēr budžeta iestāde nopērk lietošanas tiesības, kas noteiktas licences līgumā, un tās ir bezķermeniskas;

b/ Lietotājprogramma – parasti ietverta kompaktdiska veidā, tomēr lietotājprogrammas vērtības noteikšanā kompaktdiska fiziskā forma nav noteicošais faktors; Pamatlīdzeklim – datoram, serverim – paredzēta datorprogramma jeb operētājsistēma, ja tā iegādāta kopā ar datoru un bez tās tas nevar darboties (piemēram, Microsoft Windows u.tml.), ir šī pamatlīdzekļa neatņemama sastāvdaļa, un šīs datorprogrammas vērtību iekļauj attiecīgā pamatlīdzekļa vērtībā un uzskaita pamatlīdzekļu sastāvā. Gadījumos, kad datorprogramma nav pamatlīdzekļa neatņemama sastāvdaļa (piemēram, grāmatvedības datorprogrammas u.tml.) un tās izmantošana nav noteikta ar licenci, šādu datorprogrammu uzrāda atsevišķi nemateriālo ieguldījumu sastāvā. Ja budžeta iestāde, iegādājoties datorprogrammu vai tās jaunu versiju, nopērk tikai lietošanas tiesības, tas nozīmē, ka šo programmu nedrīkst pārdot bez īpašnieka atļaujas.

5.6. Nemateriālo ieguldījumu sākotnēji atzīst tā izmaksu vērtībā. Gadījumā, ja tas ir saņemts kā ziedojums vai dāvinājums, tad komisija nosaka nemateriālā ieguldījuma patieso vērtību iegūšanas datumā. Gadījumā, ja nemateriālais ieguldījums tiek iegūts bez atlīdzības, nododot to no vienas budžeta iestādes citai budžeta iestādei, budžeta iestāde novērtē nemateriālo ieguldījumu tā iegūšanas datumā atbilstoši sākotnējai vērtībai un uzkrātai amortizācijai, kādā tas uzskaitīts tajā budžeta iestādē, kas nodeva aktīvu.

5.7. Nemateriālos ieguldījumus uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā atbilstošos kontos neatkarīgi no vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

5.8. Atsevišķi iegādāta nemateriālā ieguldījuma izmaksas parasti var ticami novērtēt. Tas īpaši attiecas uz gadījumiem, kad pirkuma atlīdzība ir naudas vai citu monetāro aktīvu veidā. Atsevišķi iegādāta nemateriāla aktīva izmaksas sastāv no:

- a) tā pirkšanas cenas, ieskaitot ievaduitas nodokļus un neatmaksājamos pirkšanas nodokļus (piemēram, pievienotās vērtības nodoklis, ja nav atskaitāms kā priekšnodoklis), atskaitot tirdzniecības atlaides, un
- b) jebkurām tieši attiecināmām izmaksām, kas saistītas ar aktīva sagatavošanu tā paredzētajai lietošanai. Piemēram, darbinieku kārtējā darba izmaksas, kas tiešā veidā radušās, sagatavojot aktīvu tā paredzētajai lietošanai; profesionālo pakalpojumu izmaksas, kas tiešā veidā radušās no aktīva sagatavošanas tā paredzētajai lietošanai, un pārbaudes izmaksas, lai noteiktu, vai aktīvs strādā pareizi.

5.9. Nemateriālā ieguldījuma izmaksu vērtībā neiekļauj, piemēram, šādas izmaksas:

- a) jauna produkta vai pakalpojuma ieviešanas izmaksas (ieskaitot reklāmas un pārdošanas veicināšanas pasākumu izmaksas);
- b) izmaksas, kas saistītas ar darbības uzsākšanu jaunā atrašanās vietā vai ar citu pakalpojuma lietotāju grupu (ieskaitot personāla apmācības izmaksas), un
- c) administrācijas un citas pieskaitāmās izmaksas, kuras nav tieši attiecināmas uz konkrēto nemateriālo ieguldījumu.

5.10. Izmaksu atzīšanu nemateriālā ieguldījuma uzskaites (atlikušajā) vērtībā pārtrauc no pieņemšanas lietošanā dienas. Tāpēc izmaksas, kas radušās nemateriālā ieguldījuma izmantošanas vai pārvietošanas laikā, neiekļauj tā uzskaites (atlikušajā) vērtībā.

5.11. Saņemot dāvinājumā nemateriālo ieguldījumu, saņemšanas dienā, bet ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša 15. datumam pēc nemateriālā ieguldījuma faktiskās saņemšanas, budžeta iestāde nosaka tā patieso vērtību un paredzamo lietderīgās lietošanas laiku, nepieciešamības gadījumā pieaicinot attiecīgās jomas speciālistu. Ja dāvinājumu saņem saskaņā ar pievienoto dokumentāciju, kurā norādīta attiecīgā nemateriālā ieguldījuma vērtība, komisija izvērtē, vai norādītā vērtība atbilst aktīva patiesai vērtībai iegūšanas datumā, un nemateriālo ieguldījumu uzskaita komisijas apstiprinātajā vērtībā. Vienlaikus budžeta iestāde vērtē līguma nosacījumus, lai ieņēmumus no dāvinājuma atzītu atbilstoši sadaļā "Ieņēmumi no darījumiem bez atlīdzības (nodokļi un pārvedumi)" noteiktajiem principiem.

5.12. Nemateriālo ieguldījumu amortizāciju aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, kuru nosakot budžeta iestādes vadība ņem vērā sekojošus faktoros:

- a/ nemateriālā ieguldījuma paredzētais lietošanas veids;
- b/ informācija par līdzīgā veidā lietotu līdzīgu nemateriālo ieguldījumu lietderīgās lietošanas laika aplēsēm;
- c/ attiecīgo nemateriālo ieguldījumu tehniskā, tehnoloģiskā, komerciālā vai cita veida novecošanās;

5.13. Nosakot nemateriālo ieguldījumu lietderīgās lietošanas laiku, izvērtē, vai tas ir noteikts vai nenoteikts:

a/ nemateriālajam ieguldījumam ir nenoteikts lietderīgās lietošanas laiks, ja, pamatojoties uz visu iepriekšminēto faktoru analīzi, nav nosakāms ierobežojums periodam, kurā paredzēts, ka nemateriālais ieguldījums radīs budžeta iestādei ienākošas neto naudas plūsmas un nākotnes saimnieciskos labumus. Nemateriālajiem ieguldījumiem ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku amortizāciju neaprēķina;

b/ nemateriālajiem ieguldījumiem ar noteiktu lietderīgās lietošanas laiku aprēķina amortizāciju. Nemateriālo ieguldījumu paredzamo lietderīgās lietošanas laiku nosaka atbilstoši tiesībās, līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecinājošos dokumentos noteiktajiem laika periodiem. Ja nemateriālā ieguldījuma paredzamais lietderīgās lietošanas laiks līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecinājošos dokumentos nav norādīts, budžeta iestādes vadītāja apstiprinātā komisija to izvērtē, nosaka un norāda aktā par nemateriālā ieguldījuma nodošanu lietošanā.

Budžeta iestāde uzsāk nemateriālā ieguldījuma amortizācijas aprēķināšanu ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc nemateriālā ieguldījuma nodošanas lietošanā.

5.14. Budžeta iestāde beidz aprēķināt nemateriālā ieguldījuma amortizāciju mēnesī, kad izslēdz nemateriālo ieguldījumu no ilgtermiņa ieguldījumu sastāva (amortizācija tiek aprēķināta par mēnesi, kad nemateriālais ieguldījums tiek izslēgts).

5.15. Nemateriālajiem ieguldījumiem ar noteiktu lietderīgās lietošanas laiku atlikušo lietderīgās lietošanas laiku pārskata ne retāk kā vienu reizi pārskata gadā. Ja nemateriālā ieguldījuma atlikušais lietderīgās lietošanas laiks atšķiras no iepriekšējām aplēsēm, budžeta iestāde to koriģē un ņem vērā, aprēķinot amortizāciju sākot no nākamā mēneša pēc pārskata perioda, kurā mainīta aplēse.

5.16. Nemateriālajiem ieguldījumiem ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku budžeta iestāde ne retāk kā reizi pārskata gadā izvērtē pamatojumu nemateriālā ieguldījuma lietderīgās lietošanas laika nenoteiktībai un, ja konstatē apstākļu maiņu, saskaņā ar kuriem attiecīgajam nemateriālajam ieguldījumam var aplēst noteiktu lietderīgās lietošanas laiku, to ņem vērā, aprēķinot amortizāciju, sākot no nākamā mēneša pēc pārskata perioda, kurā mainīta aplēse.

5.17. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz būtisku nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājumu.

5.18. Nemateriālo ieguldījumu izslēdz no uzskaites, norakstot tā vērtību un uzkrāto amortizāciju sekojošos gadījumos:

a/ nemateriālo ieguldījumu norakstot, ja ir beidzies tā lietderīgās lietošanas laiks (licence) vai tas ir novecojis (datorprogramma) un tā tālāka lietošana nav iespējama neatkarīgi no tā atlikušās vērtības.

b/ nemateriālo ieguldījumu nododot citai budžeta iestādei;

c/ konstatējot nemateriālā ieguldījuma iznīcināšanu prettiesiskas darbības dēļ.

6. Pamatlīdzekļu uzskaitē

6.1. Pamatlīdzekļi ir materiālie aktīvi, kurus budžeta iestāde plāno izmantot ilgāk nekā gadu no iegūšanas datuma un tur, lai izmantotu funkciju nodrošināšanai, pakalpojumu sniegšanai, administratīvām vajadzībām, īstenojot valsts un pašvaldību politiku un nodrošinot valsts un pašvaldību budžeta vajadzības.

6.2. Budžeta iestāde atzīst aktīvu par pamatlīdzekli tikai tad, ja:

a/ tas atbilst pamatlīdzekļa definīcijai;

b/ ir droši ticams, ka budžeta iestāde saņems ar pamatlīdzekli saistītos nākotnes saimnieciskos labumus vai ar pamatlīdzekli var nodrošināt budžeta iestādes funkciju vai deleģēto uzdevumu izpildi;

c/ pamatlīdzekļa vērtību var ticami novērtēt;

d/ budžeta iestādei ir kontrole pār aktīvu.

6.3. Rezerves daļas un palīgmateriālus parasti uzskaita kā krājumus un tos atzīst izdevumos tajā pārskata periodā, kurā tie tiek izmantoti. Tomēr tādas rezerves daļas un rezerves iekārtas, kuras budžeta iestāde plāno izmantot ilgāk nekā 12 mēnešus no iegādes brīža un kuras ir izmantojamas atsevišķi, tiek uzskatītas par pamatlīdzekļiem. Līdzīgi, ja rezerves daļas un palīgmateriālus var izmantot tikai saistībā ar pamatlīdzekli, tie tiek uzskaitīti kā pamatlīdzekļi. Ja rezerves daļas un palīgmateriālus var izmantot tikai saistībā ar pamatlīdzekli kā komplektējošo daļu, tos uzskaita kopā ar pamatlīdzekli.

6.4. Infrastruktūras (inženierbūves un transporta būves, piemēram, tilti, kanalizācijas sistēmas, ūdens un elektroapgādes sistēmas, autoceļu tīkli, sakaru sistēmas) atbilst pamatlīdzekļu definīcijai, un tie jāuzskaita saskaņā ar pamatlīdzekļu uzskaites principiem:

a/ tie ir kādas sistēmas vai tīkla daļa;

b/ tie ir speciāli veidoti kādam konkrētam nolūkam un nav izmantojami citiem mērķiem;

c/ tos nevar pārvietot;

d/ uz tiem var attiekties atsavināšanas ierobežojumi.

6.5. Par pamatlīdzekļa iegādes datumu uzskata dienu, kad budžeta iestāde saņem pamatlīdzekli. Par pamatlīdzekļa izveidošanas datumu uzskata dienu, kad tas pieņemts lietošanā.

6.6. Pamatlīdzekļa iegādes izmaksu vērtībā **iekļauj** sekojošas tieši attiecināmas izmaksas:

- a/ darbinieku kārtējā darba izmaksas, kas tiešā veidā radušās, sagatavojot pamatlīdzekli tā paredzētajai lietošanai;
- b/ pamatlīdzekļa piegādes un pārvietošanas izmaksas līdz tā izmantošanas vietai;
- c/ pamatlīdzekļa sagatavošanas paredzētajai izmantošanai izmaksas (ieviešanas, uzstādīšanas, montāžas izmaksas) līdz tā nodošanai un pieņemšanai lietošanā;
- d/ profesionālo pakalpojumu izmaksas, kas tieši attiecināmas uz pamatlīdzekļa iegādi vai izveidošanu;
- e/ attiecīgā objekta nojaukšanas un tā iepriekšējās atrašanās vietas atjaunošanas izmaksu sākotnējā aplēse, ja šādi pienākumi noteikti saskaņā ar tiesību aktu;

6.7. Izmaksu atzīšanu pamatlīdzekļa uzskaites vērtībā pārtrauc no pieņemšanas lietošanā (ekspluatācijā) dienas. Turpmākās izmaksas, kas saistītas ar pamatlīdzekļa izmantošanu vai turpmāko pārvietošanu pēc tā nodošanas lietošanā, neiekļauj pamatlīdzekļa vērtībā.

6.8. Pamatlīdzekļus uzskaita, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteikto vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtību. No 2019.gada 1.janvāra tie ir 500 eiro. Ja aktīvs atbilst pamatlīdzekļa atzīšanas kritērijiem, tomēr viena aktīva vienības iegādes vai izveidošanas vērtība ir mazāka par normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteikto vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtību, aktīvu uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā kā ilgstoši lietojamo inventāru.

6.9. Neatkarīgi no vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības pamatlīdzekļu sastāvā uzskaita: bibliotēku fondus, izklaides, literāros un mākslas oriģināldarbus, antīkos un citus kultūras un mākslas priekšmetus, citas vērtslietas un muzeja krājuma priekšmetus, nekustamos īpašumus, nemateriālos ieguldījumus, bioloģiskos aktīvus.

6.10. Budžeta iestāde nosaka pamatlīdzekļa sākotnējo (izmaksu) vērtību, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem par pamatlīdzekļa iegādi vai izveidošanu un tajos iekļauto informāciju. Šīs izmaksas apkopo un reģistrē aktā par nodošanu lietošanā (ekspluatācijā)

6.11. Gadījumā, ja budžeta iestāde veic norēķinus par pamatlīdzekļa iegādi ar atliktā maksājuma nosacījumiem un atliktā maksājuma periods ir ilgāks par 12 mēnešiem, budžeta iestāde nosaka pamatlīdzekļa iegādes izmaksu vērtību, ņemot vērā atbilstošo procentu likmi, piemēram, līgumā noteikto procenta likmi. Starpību starp šo summu un maksājumu kopējo vērtību atzīst par procentu izdevumiem atliktā maksājuma periodā.

6.12. Budžeta iestāde var iegūt pamatlīdzekli darījumā bez atlīdzības, pamatlīdzekļa izmaksu vērtība ir tā patiesā vērtība iegūšanas datumā.

6.13. Saņemot dāvinājumā pamatlīdzekli, budžeta iestāde nosaka tā patieso vērtību saņemšanas dienā un paredzamo lietderīgās lietošanas laiku, nepieciešamības gadījumā pieaicinot attiecīgās jomas speciālistu. Ja dāvinājumu saņem saskaņā ar pievienoto dokumentāciju, kurā norādīta attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība, komisija izvērtē, vai norādītā

vērtība atbilst aktīva patiesai vērtībai iegūšanas datumā, un pamatlīdzekļi uzskaita komisijas apstiprinātajā vērtībā

6.14. Ja budžeta iestāde sākotnēji atzīst pamatlīdzekļi tā patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, tad patieso vērtību pieņem kā šī pamatlīdzekļa iegādes izmaksu vērtību.

6.15. Ja budžeta iestāde pamatlīdzekļi saņem bez atlīdzības no citas budžeta iestādes (vispārējās valdības institucionālā sektora ietvaros), budžeta iestāde pamatlīdzekļa iegūšanas datumā atzīst tā sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu, kā tas uzskaitīts tajā budžeta iestādē, kas nodeva aktīvu. Budžeta iestāde turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļa atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši saņemtajai informācijai par pamatlīdzekļi.

6.16. Veicot pamatlīdzekļu atjaunošanu, rekonstrukciju vai uzlabošanu, kā rezultātā tiek uzlabots attiecīgā pamatlīdzekļa stāvoklis tā lietderīgās lietošanas laikā vai būtiski mainītas tā īpašības, salīdzinot ar iepriekšējiem rādītājiem, šādus izdevumus iekļauj pamatlīdzekļa uzskaites vērtībā. Budžeta iestāde, iekļaujot kapitalizētās izmaksas pamatlīdzekļa vērtībā, palielina aktīva sākotnējo vērtību. Sākot ar nākamo mēnesi, nolietojumu aprēķina no jaunās aktīva vērtības.

6.17. Veicot pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma pārbūvi, restaurāciju vai atjaunošanu, aktīva atlikušo lietderīgās lietošanas laiku pārskata, attiecīgi koriģējot aktīva nolietojuma aprēķinu kārtējam periodam un nākamajiem periodiem, ja paredzamais lietošanas laiks palielinās: a/ . būvēm – vairāk par 10 procentiem, pārējiem pamatlīdzekļiem un ieguldījuma īpašumiem – vairāk par 50 procentiem.

6.18. Pamatlīdzekļiem un ieguldījuma īpašumiem pēc pārbūves, restaurācijas vai atjaunošanas nolietojumu aprēķina atlikušajā vai pārskatītajā lietderīgās lietošanas laikā.

Izmaksas, kas radušās, saglabājot vai uzturot pamatlīdzekļa esošo stāvokli, kā arī remontējot vai labojot to, atzīst kā pamatdarbības izdevumus periodā, kad tie radušies.

6.19. Ja pamatlīdzeklim ilgstoši lietojamu daļu aizstāj ar jaunu komplektējošo daļu, kuru nevar izmantot atsevišķi, no jauna uzstādītās daļas vērtību pievieno attiecīgā aktīva vērtībai. Nomainītās daļas sākotnējo vērtību, aprēķināto nolietojumu un vērtības samazinājumu izslēdz no uzskaites.

6.20. Ja nomainītās pamatlīdzekļa daļas uzskaites vērtība nav atsevišķi uzskaitīta, tas ir, ja izslēdzamā aktīva daļa nav nolietota atsevišķi no pārējā aktīva, nosaka izslēdzamās aktīva daļas vērtību. Šo vērtību var noteikt atbilstoši amortizētajām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi, atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam.

6.21. Pamatlīdzekļu, kas ir pazemes aktīvi, sākotnējo vērtību turpmāk samazina un atzīst pārskata perioda pamatdarbības izdevumos

6.22. Zemesgabalus un ēkas uzskaita atsevišķi, pat tad, ja tie iegādāti kopā.

6.23. Pārskata perioda beigās gadījumā, ja budžeta iestāde, veicot salīdzināšanu par zemesgabala platību ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā norādītajiem datiem, konstatē zemesgabala platības izmaiņas (piemēram, precizēta grafiski noteiktā platība,

veikta kadastrālā uzmērīšana), kas ir būtiskas saskaņā ar budžeta iestādes grāmatvedības uzskaites kārtību, budžeta iestāde:

- a/ koriģē aktīva uzskaites vērtību atbilstoši aktuālajai kadastrālajai vērtībai;
- b/ starpību starp aktuālo vērtību un iepriekš uzskaitīto vērtību atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos;
- c/ precizē aktīva analītisko informāciju.

6.24. Pēc zemesgabala sadalīšanas vai apvienošanas grāmatvedības reģistros veic šādas izmaiņas: a/ izslēdz aktīva uzskaites vērtību un atzīst pārējos izdevumus, b/ atzīst aktīvu aktuālajā kadastrālajā vērtībā un pārējos ieņēmumus

Pamatlīdzekļu nolietojums

6.25. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, kas noteikts atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Budžeta iestāde uzsāk pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķināšanu ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc pamatlīdzekļa nodošanas lietošanā.

6.26. Budžeta iestāde beidz aprēķināt pamatlīdzekļa nolietojumu ar nākamā mēneša pirmo datumu sekojošos gadījumos:

- a/ pēc pamatlīdzekļa izslēgšanas no uzskaites;
- b/ klasificējot pamatlīdzekli kā atsavināšanai paredzētu ilgtermiņa ieguldījumu;
- c/ pēc sākotnējās uzskaites vērtības pilnīgas iekļaušanas nolietojuma aprēķinā.

6.27. Budžeta iestāde turpina pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķinu arī tajā laikā, kad pamatlīdzekli nelieto, izņemot gadījumus, ja pamatlīdzekļa vērtība ir pilnīgi nolietota vai tas ir klasificēts kā atsavināšanai paredzēts ilgtermiņa ieguldījums

6.28. Budžeta iestāde var nodrošināt atsevišķu nolietojuma uzskaiti katrai atšķirīgai būves daļai, un nolietot atsevišķi īsākā laika posmā nekā normatīvajos aktos attiecīgajam pamatlīdzeklim noteiktajā lietderīgās lietošanas laikā. Izmaksas, kas nav konkrēti attiecināmas uz kādu no būves daļām, bet ir iekļautas būves kopējā vērtībā, sadala proporcionāli kopējai vērtībai uz visām būves daļām. Būves daļas un to lietderīgās lietošanas laiku, kurā budžeta iestāde paredz izmantot attiecīgo daļu, nosaka komisija vai speciālists.

6.29. Zemei ir neierobežots lietderīgās lietošanas laiks – to nenolieto.

6.30. Pamatlīdzekļiem, kurus budžeta iestāde ir iegādājusies saskaņā ar finanšu līzinga (nomas) nosacījumiem vai kurus budžeta iestāde ir nodevusi operatīvajā nomā, nolietojumu aprēķina atbilstoši tādiem pašiem principiem, kādi piemērojami pārējiem pamatlīdzekļiem.

Pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās

6.31. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz būtisku pamatlīdzekļu vērtības samazinājumu.

6.32. Budžeta iestāde izvērtē, vai pastāv vismaz šādas pazīmes attiecībā uz pamatlīdzekļa vērtības samazināšanos:

- a/ vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli.

b/ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā.

c/ pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts

d/ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu.

e/ . pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā)

Pārskata periodā notikušās izmaiņas aktīva lietošanā arī var liecināt par aktīva vērtības samazināšanos.

6.33. Ja saskaņā ar veikto vērtības samazinājuma pazīmju izvērtējumu, nav konstatētas pazīmes, kas varētu liecināt par aktīva vērtības samazināšanos, budžeta iestādei nav nepieciešams noteikt aktīva atgūstamo vērtību un veikt tālākos pasākumus pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma izvērtēšanai.

6.34. Ja pastāv kāda no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde veic attiecīgā pamatlīdzekļa atgūstamās vērtības aplēsi. Budžeta iestāde vispirms izvērtē, vai iespējams noteikt pamatlīdzekļa patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

6.35. Pamatlīdzekļa patieso vērtību iespējams noteikt šādos gadījumos:

a/ ar nesaistītu personu ir noslēgts saistošs līgums par attiecīgā pamatlīdzekļa pārdošanu, kurā ir norādīta pārdošanas cena un ir zināmas visas saistītās atsavināšanas (pārdošanas) izmaksas;

b/ ja nav pieejami saistoši pārdošanas līgumi, bet pamatlīdzeklis ir tirgots aktīvā tirgū, tad patiesā vērtība ir pamatlīdzekļa tirgus vērtība (pašreizējā piedāvājuma cena). Ja pašreizējās piedāvājuma cenas nav pieejamas, pamatlīdzekļa patiesās vērtības noteikšanā piemēro pēdējā darījuma cenu, pieņemot, ka tirgū nav notikušas būtiskas izmaiņas starp darījuma datumu un aprēķinu veikšanas datumu. Ja aktīva patiesās vērtības noteikšanai izmanto atšķirīga aktīvu veida vai stāvokļa tirgus cenas, tad veic korekcijas, lai šīs atšķirības novērstu;

c/ ja nav pieejami saistoši pārdošanas līgumi un nepastāv aktīvs tirgus, patieso vērtību nosaka atbilstoši pieejamajai informācijai par vērtību, kādu budžeta iestāde varētu iegūt no pamatlīdzekļa pārdošanas nesaistītai personai aprēķinu datumā. Šīs vērtības noteikšanai var izvērtēt nesenu līdzīgu darījumu tajā pašā nozarē vai saimnieciskās darbības jomā. Šajā gadījumā koriģē līdzīga darījuma tirgus cenu, lai novērstu ekonomisko apstākļu atšķirības.

6.36. Ja aktīva patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, pārsniedz tā uzskaites (atlikušo) vērtību, aktīva lietošanas vērtību neapreķina un vērtības samazinājumu neveic.

6.37. Ja pamatlīdzekļa patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir mazāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību vai, ja patieso vērtību nav iespējams noteikt (piemēram, specifiskām būvēm un iekārtām), nosaka pamatlīdzekļa lietošanas vērtību.

6.38. Lietošanas vērtības noteikšanai izmanto šādas metodes:

a/ amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi - pielietojot šo metodi, pamatlīdzekļa lietošanas vērtību nosaka, amortizējot pamatlīdzekļa aizstāšanas izmaksas atbilstoši esošā pamatlīdzekļa nolietojumam. Pamatlīdzekļa aizstāšanas izmaksas nosaka, salīdzinot pamatlīdzekļa reprodukcijas (tāda paša pamatlīdzekļa izveidošana vai

iegāde) un aizstāšanas (līdzvērtīga pamatlīdzekļa izveidošana vai iegāde) izmaksas un izvēloties mazākās.

b/ atjaunošanas izmaksu metodi - izmanto, ja nav iespējams pielietot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi. Šajā gadījumā pamatlīdzekļa lietošanas vērtību nosaka, no amortizētajām aktīva aizstāšanas izmaksām pirms vērtības samazināšanās atskaitot aprēķinātās aktīva atjaunošanas izmaksas, kas nepieciešamas, lai atjaunotu aktīva darbību tādā līmenī, kāds tas bija pirms vērtības samazināšanās.

c/ pakalpojumu vienību vērtības metodi - lietošanas vērtību nosaka, samazinot amortizētās aktīva aizstāšanas izmaksas pirms vērtības samazināšanās atbilstoši samazinātajam pakalpojuma vienību skaitam. Praksē šo metodi izmanto, ja nav iespējams pielietot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi un ir būtiski (vismaz par 90%) samazinājies sākotnēji plānoto pakalpojumu apmērs, ko var nodrošināt, izmantojot konkrēto pamatlīdzekli

6.39. Aprēķināto attiecīgo pamatlīdzekļa lietošanas vērtību salīdzina ar tā patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas. Par pamatlīdzekļa atgūstamo vērtību nosaka to vērtību, kas ir lielākā no abām iepriekš minētajām vērtībām (patiesās vērtības un lietošanas vērtības). Ja patieso vērtību nav bijis iespējams noteikt, par tā atgūstamo vērtību nosaka lietošanas vērtību.

6.40. Budžeta iestāde salīdzina pamatlīdzekļa atgūstamo vērtību ar pamatlīdzekļa uzskaites vērtību, lai noteiktu, vai pastāv pamatlīdzekļa vērtības samazinājums.

6.41. Pēc pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma atzīšanas tam turpina aprēķināt nolietojumu, tā uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

6.42. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais pamatlīdzekļa vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies.

6.43. Novērtējot, vai vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir samazinājies, budžeta iestāde attiecībā uz pamatlīdzekli izvērtē vismaz šādas pazīmes:

a/ vismaz par 90 procentiem palielinājies vai atjaunojies pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli.

b/ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada pozitīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;

c/ pārskata perioda laikā veikti pamatlīdzekļa uzlabojumi vai atjaunošana, lai uzlabotu tā darbību;

d/ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas pozitīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu;

e/ pieņemts lēmums atsākt pamatlīdzekļa izveidi, kas iepriekš apturēta vai pārtraukta pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā).

6.44. Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma pārbaudi var veikt budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija vai budžeta iestādes apstiprināts atbildīgais attiecīgās jomas speciālists. Komisijai vērtības samazinājuma pazīmju identifikācijai un aprēķinu veikšanai ir tiesības piesaistīt attiecīgās nozares speciālistus
Pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma un/vai atgūstamās vērtības aprēķins tiek dokumentēts.

Pamatlīdzekļu izslēgšana no uzskaites

6.45. Pamatlīdzekli izslēdz no uzskaites, norakstot tā vērtību un uzkrāto nolietojumu sekojošos gadījumos:

- a/ pamatlīdzekli norakstot;
- b/ pamatlīdzekli atsavinot;
- c/ pamatlīdzekli nododot citai budžeta iestādei;
- e/ konstatējot pamatlīdzekļa iznīcināšanu prettiesiskas darbības dēļ.

6.46. Pamatlīdzekli noraksta, piemēram, gadījumos, ja ir pieņemts lēmums izbeigt tā lietošanu vai tas ir novecojis un tā tālāka lietošana nav iespējama neatkarīgi no tā atlikušās vērtības.

6.47. Ja norakstāmā pamatlīdzekļa atlikusī bilances vērtība pēc grāmatvedības uzskaites datiem pārsniedz **700 euro par vienību**, ilgtermiņa ieguldījumu no bilances noraksta, pamatojoties uz novada domes sēdes lēmumu.

6.48. Ja pamatlīdzekli paredzēts atsavināt, to pārdodot, tad to līdz atsavināšanai uzskaita krājumu sastāvā. Pamatlīdzekļus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Ilgtermiņa ieguldījumu, tai skaitā pamatlīdzekļu, atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- a) atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- b) atsavināšanas process ir uzsākts;
- c) ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu viena gada laikā no atsavināšanas uzsākšanas datuma.

7. Ieguldījuma īpašumi

7.1. Ieguldījumu īpašumi ir zeme un būves, kas neatbilst pamatlīdzekļu izmantošanas kritērijiem un kurus budžeta iestāde tur:

- a) iznomāšanai, izņemot vispārējās valdības sektora struktūru ietvaros,
- b) kapitāla pieaugumam, vai
- c) nav pieņemts lēmums par to izmantošanu.

7.2. Zemi un būves (piemēram, zemesgabalus, ēkas, inženierbūves), sākotnēji atzīstot, grāmato kā pamatlīdzekļus, ja tās paredzētas:

- a/ funkciju nodrošināšanai (piemēram, administratīvām vajadzībām, preču ražošanai, pakalpojumu sniegšanai);
- b/ iznomāšanai pilnībā vai daļēji vispārējā valdības sektora struktūru ietvaros;
- c/ funkciju nodrošināšanai un tajā pašā laikā arī iznomāšanai ārpus vispārējā valdības sektora struktūrām.

7.3. Zemi un būves, sākotnēji atzīstot, grāmato kā ieguldījuma īpašumu, ja tās neatbilst augstāk minētajiem kritērijiem (piemēram, tās pilnībā paredzētas iznomāšanai ārpus vispārējās valdības sektora struktūrām, vai nav pieņemts lēmums par to izmantošanu).

7.4. Ieguldījuma īpašumu atzīst par aktīvu tikai un vienīgi tad, ja:

- a/ to pagātnes notikumu rezultātā kontrolē budžeta iestāde;
- b/ ir ticams, ka nākotnē budžeta iestāde saņems ar ieguldījuma īpašumu saistītos saimnieciskos labumus; un
- c/ tā izmaksu vērtību vai patieso vērtību var ticami novērtēt.

7.5. Iegādājoties ieguldījuma īpašumu, ieguldījuma īpašuma izmaksu vērtība ir ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība iegūšanas datumā. Budžeta iestāde novērtē ieguldījuma īpašumu atbilstoši tā vērtībai iegādes vai izveidošanas brīdī. Šī vērtība ietver izmaksas, kas bijušas nepieciešamas ieguldījuma īpašuma iegādei vai izveidei, kā arī izmaksas, kas veiktas vēlākos periodos, lai papildinātu ieguldījuma īpašumu, aizvietotu kādu šī īpašuma daļu.

7.6. Saņemot dāvinājumā ieguldījuma īpašumu, saņemšanas dienā budžeta iestāde nosaka ieguldījuma īpašuma patieso vērtību un paredzamo lietderīgās lietošanas laiku, nepieciešamības gadījumā pieaicinot attiecīgās jomas speciālistu. Ja dāvinājumu saņem saskaņā ar pievienoto dokumentāciju, kurā norādīta attiecīgā ieguldījuma īpašuma vērtība, komisija izvērtē, vai norādītā vērtība atbilst aktīva patiesai vērtībai iegūšanas datumā, un ieguldījuma īpašumu uzskaita komisijas apstiprinātajā vērtībā. Vienlaikus budžeta iestāde vērtē līguma nosacījumus, lai ieņēmumus no dāvinājuma atzītu atbilstoši sadaļā “Ieņēmumi no darījumiem bez atlīdzības (nodokļi un pārvedumi)” noteiktajiem principiem.

7.7. Pēc sākotnējās atzīšanas budžeta iestāde novērtē ieguldījuma īpašumu pēc iegādes izmaksu metodes, proti, iegādes izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un uzkrātais vērtības samazinājums saskaņā ar sadaļā “Pamatlīdzekļu uzskaitē” noteiktajiem principiem.

Ieguldījuma īpašumu nolietojums

7.8. Ieguldījuma īpašuma nolietojumu aprēķina atbilstoši tā paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, kas noteikts atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

7.9. Budžeta iestāde uzsāk ieguldījuma īpašuma nolietojuma aprēķināšanu ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc ieguldījuma īpašuma nodošanas lietošanā.

7.10. Budžeta iestāde beidz aprēķināt ieguldījuma īpašuma nolietojumu ar nākamā mēneša pirmo datumu sekojošos gadījumos:

- a) pēc ieguldījuma īpašuma izslēgšanas no uzskaites;
- b) klasificējot ieguldījuma īpašumu kā atsavināšanai paredzētu ilgtermiņa ieguldījumu;
- c) pēc nolietojamās vērtības pilnīgas iekļaušanas nolietojuma aprēķinā.

7.11. Budžeta iestāde veic ieguldījuma īpašuma nolietojuma aprēķinu un uzskaiti saskaņā ar sadaļā “Pamatlīdzekļu uzskaitē” noteiktajiem principiem.

Budžeta iestāde turpina aprēķināt nolietojumu ieguldījuma īpašuma atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši saņemtajai informācijai par ieguldījuma īpašumu. Budžeta iestāde ieguldījuma īpašumu uzskaita tajā uzskaites kategorijā, kuru norādījusi budžeta iestāde, kas nodevusi attiecīgo ieguldījuma īpašumu, ja nepieciešams, pēc atzīšanas veicot ieguldījuma īpašuma pārklasifikāciju uz citu uzskaites kategoriju atbilstoši normatīvo aktu prasībām

Ieguldījuma īpašuma vērtības samazināšanās

7.12. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz ieguldījuma īpašumu vērtības būtisku samazinājumu.

7.13. Budžeta iestāde izvērtē vismaz šādas pazīmes attiecībā uz ieguldījuma īpašumu:

a/ pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros ieguldījuma īpašums tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi.

b/ pārskata periodā ir vismaz par vienu procentu palielinājusies diskonta likme, kas lietota, lai aprēķinātu aktīva lietošanas vērtību.

c/ ieguldījuma īpašums ir novecojis vai fiziski bojāts

d/ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē ieguldījuma īpašuma paredzēto lietojumu.

e/ pieņemts lēmums apturēt ieguldījuma īpašuma izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā)

f/ ar ieguldījuma īpašumu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanos vismaz par 50%.

7.14. Ja pastāv kāda no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde veic attiecīgā ieguldījuma īpašuma atgūstamās vērtības aplēsi. Ja nav konstatējamās pazīmes, kas varētu liecināt par aktīva vērtības samazināšanos, budžeta iestādei nav nepieciešams novērtēt aktīva atgūstamo vērtību un veikt tālākos pasākumus ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma izvērtēšanai.

7.15. Ja pastāv vismaz viena no iepriekšminētajām pazīmēm, vispirms izvērtē, vai iespējams noteikt ieguldījuma īpašuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

7.16. Ja ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, pārsniedz tā uzskaites (atlikušo) vērtību, ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību neaprēķina un vērtības samazinājumu neveic.

7.17. Ja ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir mazāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību vai to nav iespējams noteikt, nosaka ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību.

7.18. Ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību nosaka, aplēšot nākotnes ienākošo un izejošo naudas plūsmu pašreizējo (diskontēto) vērtību, ko budžeta iestāde plāno saņemt no turpmākas ieguldījuma īpašuma lietošanas tā pašreizējā stāvoklī un no tā atsavināšanas lietderīgās lietošanas laika beigās, ņemot vērā šo plūsmu apjoma vai rašanās laika iespējamās izmaiņas. Pašreizējo vērtību aprēķina, izmantojot atbilstošu Valsts kases interneta vietnē publicētu diskonta likmi.

7.19. Nākotnes naudas plūsmu prognožu pamatā piemēro:

a/ saprātīgus un pamatotus pieņēmumus, kas uzrāda visprecīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā. Pieņēmumi atbilst pagātnes prognožu faktiskajam iznākumam, ja vien turpmākie notikumi vai apstākļi, kas nepastāvēja tad, kad šīs faktiskās naudas plūsmas radās, nenosaka atšķirīgu pieeju;

b/ aktuālo budžetu un prognozes par laika periodu, kas nepārsniedz piecus gadus, bet izslēdz jebkuras prognozētās nākotnes ienākošās vai izejošās naudas plūsmas, kas varētu

rašties no nākotnes darbību pārstrukturēšanas, aktīvu darbības uzlabošanas vai veicināšanas;

c/ nemainīgu vai samazinošu pieauguma likmi turpmākajiem gadiem līdz aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām, ja vien nevar pamatot pieaugošas likmes lietošanu. Minētā pieauguma likme nepārsniedz ilgtermiņa vidējo pieauguma likmi nozarē, valstī vai tirgū, kurā attiecīgo aktīvu izmanto, ja vien nevar pamatot augstākas likmes piemērošanu.

d/ nākotnes naudas plūsmu aplēses ietver ienākošo naudas plūsmu prognozes saistībā ar ilgstošu ieguldījuma īpašumu lietošanu.

e/ izejošo naudas plūsmu prognozes, kuras nepieciešamas, lai radītu naudas līdzekļu saņemšanu ilgstošas ieguldījuma īpašuma lietošanas rezultātā, tai skaitā izejošas naudas plūsmas, lai sagatavotu ieguldījuma īpašumu lietošanai, un tā ikdienas apkalpošanai, tā pašreizējā stāvoklī, un kuras var tieši vai pamatoti un konsekventi attiecināt uz attiecīgo ieguldījuma īpašumu

f/ neto naudas plūsmas, kuras jāsaņem (vai jāmaksā) saistībā ar ieguldījuma īpašuma atsavināšanu tā lietderīgās lietošanas laika beigās. Naudas plūsmas aplēš, izmantojot cenas, kādas ir spēkā aplēses noteikšanas dienā līdzīgiem ieguldījuma īpašumiem, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir beidzies un kuri darbojušies līdzīgos apstākļos. Attiecīgās cenas koriģē, lai ņemtu vērā nākotnes cenu pieaugumu vai samazinājumu.

.7.20. Nākotnes naudas plūsmu aplēsēs neietver:

a/ ienākošās vai izejošās naudas plūsmas no finansēšanas darbības;

b/ aplēsto nākotnes ienākošo naudas plūsmu, kura sagaidāma no saimniecisko labumu palielināšanās no ieguldījuma īpašuma, līdz brīdim, kamēr budžeta iestādei rodas izejošās naudas plūsmas, kas uzlabo attiecīgā ieguldījuma īpašuma darbību.

7.21. Budžeta iestāde aprēķināto attiecīgo aktīva lietošanas vērtību salīdzina ar tā patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas. Aktīvu novērtē atgūstamajā vērtībā, kas ir lielākā no šīm abām vērtībām. Ja aktīva patieso vērtību nav iespējams noteikt, par tā atgūstamo vērtību nosaka lietošanas vērtību.

7.22. Budžeta iestāde salīdzina ieguldījuma īpašuma atgūstamo vērtību ar ieguldījuma īpašuma uzskaites vērtību, lai noteiktu, vai pastāv ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājums.

7.23. Pēc ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma atzīšanas tam turpina aprēķināt nolietojumu, tā uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

7.24. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies.

Ieguldījuma īpašumu pārklasifikācija un izslēgšana no uzskaites

7.25. Budžeta iestāde veic pārklasifikāciju uz ieguldījuma īpašuma posteni vai no tā tikai tad, ja notiek īpašuma lietošanas veida maiņa, kuru pierāda šādi apstākļi:

a) ja īpašnieks pats sāk izmantot īpašumu – īpašumu pārklasificē no ieguldījuma īpašuma uz īpašnieka izmantotu īpašumu (pamatlīdzekļi);

- b) ieguldījuma īpašumu atsavinot - īpašumu pārklassificē no ieguldījuma īpašuma uz krājumiem;
- c) īpašnieks pārstāj izmantot īpašumu – īpašumu pārklassificē no īpašnieka izmantota īpašuma (pamatlīdzekļi) uz ieguldījuma īpašumu;
- d) krājumos uzskaitītu atsavināšanai paredzētu īpašumu iznomā saskaņā ar operatīvās nomas noteikumiem trešajai pusei – īpašumu pārklassificē no krājumiem uz ieguldījuma īpašumu.

Veids, kādā budžeta iestāde izmanto īpašumu, laika gaitā var mainīties.

7.26. Budžeta iestāde izslēdz ieguldījuma īpašumu no uzskaites, norakstot tā vērtību un uzkrāto nolietojumu sekojošos gadījumos:

- a/ izbeidzot ieguldījuma īpašuma turpmāku lietošanu, to likvidējot;
- b/ ieguldījuma īpašumu atsavinot;
- c/ ieguldījuma īpašumu nododot citai budžeta iestādei.

8. Bioloģisko aktīvu iegāde, saņemšana, atzīšana uzskaitē

8.1. Budžeta iestādei jāatzīst bioloģiskais aktīvs tikai tad, kad:

- a/ budžeta iestāde kontrolē aktīvu pagātnes notikumu rezultātā (lauksaimnieciskajā darbībā kontroli var pierādīt, piemēram, ar likumīgām īpašuma tiesībām uz mežaudzēm);
- b/ ir ticams, ka budžeta iestādē ieplūdis ar aktīvu saistītie nākotnes saimnieciskie labumi vai tas tiks izmantots funkciju nodrošināšanai;
- c/ aktīva patieso vērtību vai aktīva izmaksas var ticami novērtēt.

8.2. Bioloģiskos aktīvus uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā atbilstošos kontos neatkarīgi no vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

8.3. Bioloģiskos aktīvus, kurus paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzskaita atsevišķā kontu grupā 1600 “Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai”.

8.4. Bioloģiskos aktīvus, kurus nav paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, bet zinātniskās pētniecības, izglītības, transporta, izklaides vai atpūtas vai drošības un kontroles mērķiem, uzskaita atsevišķā kontu grupā 1260 “Bioloģiskie un pazemes aktīvi”.

8.5. Pārējās rezerves, kas izveidotas, sākotnēji atzīstot mežaudzes, līdz 2019. gada 31. decembrim izslēdz un atzīst pārējos ieņēmumus.

8.6. Patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas (pārdošanas) izmaksas, ir summa, kādu iespējams iegūt aktīva atsavināšanas (pārdošanas) darījumā starp labi informētām, savstarpēji ieinteresētām un nesaistītām personām. Atsavināšanas izmaksās iekļauj, piemēram, komisijas brokeriem vai dīleriem un kontrolējošo iestāžu nodevas. Atsavināšanas izmaksās neiekļauj transporta izmaksas un citas izmaksas, kas nepieciešamas, lai aktīvu atsavinātu, piemēram, aktīva novērtēšanas izmaksas.

8.7. Mežaudzes vērtības noteikšanai var izmantot to nosacīto izmaksu vērtību, kas ir mežaudzes inventarizācijas veikšanas datumā, pamatojoties uz Meža valsts reģistrā norādīto pilno vērtību.

8.8. Bioloģiskie aktīvi bieži ir fiziski saistīti ar zemi, piemēram, koki stādītā mežā. Bioloģiskajiem aktīviem, kuri ir saistīti ar zemi, var nebūt atsevišķs tirgus, bet var pastāvēt aktīvs tirgus apvienotiem aktīviem, tas ir, bioloģiskajiem aktīviem, neapstrādātai zemei un zemes uzlabojumiem kopumā. Budžeta iestāde var izmantot informāciju par apvienotajiem aktīviem, lai noteiktu bioloģisko aktīvu patieso vērtību. Piemēram, neapstrādātas zemes un zemes uzlabojumu patieso vērtību var atskaitīt no apvienoto aktīvu patiesās vērtības, lai iegūtu bioloģisko aktīvu patieso vērtību.

Bioloģisko aktīvu turpmākā novērtēšana

8.9. Bioloģiskos aktīvus pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk novērtē (uzskaita) pēc zemāk uzrādītajiem uzskaites principiem; nolietojumu bioloģiskajiem aktīviem neapņēma.

8.10. Bioloģiskie aktīvi, kas tiek uzskaitīti kontu grupā 1600 “Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai” pēc sākotnējās atzīšanas budžeta iestāde katra pārskata perioda beigās novērtē sekojoši:

a/ mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā;

b/ pārējos bioloģiskos aktīvus – patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

8.11. Starpību starp bioloģiskā aktīva, kuru paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzskaites vērtību un patieso vērtību (vai mežaudzes gadījumā – Meža valsts reģistra noteikto vērtību) pārskata perioda beigās atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos.

8.12. Bioloģiskie aktīvi, kas tiek uzskaitīti kontu grupā 1260 “Bioloģiskie un pazemes aktīvi” a/ bioloģiskos aktīvus – augus un dzīvniekus, kurus paredzēts izmantot zinātniskās pētniecības, izglītības, transporta, izklaides vai atpūtas vai drošības un kontroles mērķiem, – uzskaita pamatlīdzekļu sastāvā un turpmāk novērtē saskaņā ar pamatlīdzekļu uzskaites pamatprincipiem.

8.13. Budžeta iestāde veic darbības attiecībā uz vērtības samazināšanās izvērtējumu tikai tādiem bioloģiskajiem aktīviem, kas uzskaitīti kā pamatlīdzekļi. Budžeta iestāde katra pārskata perioda beigās veic darbības attiecībā uz vērtības samazināšanās izvērtējumu saskaņā ar vispārīgajiem ilgtermiņa ieguldījumu vērtības samazināšanās uzskaites principiem, kas sniegti sadaļā “Pamatlīdzekļu uzskaitē”.

8.14. Bioloģiskajiem aktīviem, kas izmantoti lauksaimnieciskajā darbībā, vērtības samazināšanās nav attiecināma.

Bioloģisko aktīvu izslēgšana no uzskaites

8.15. Zemāk norādītie bioloģisko aktīvu izslēgšanas principi attiecas gan uz tiem bioloģiskajiem aktīviem, kas tiek uzskaitīti kontu grupā 1600 “Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai”, gan uz tiem bioloģiskajiem aktīviem, kas tiek uzskaitīti kontu grupā 1260 “Bioloģiskie un pazemes aktīvi”.

8.16. Budžeta iestāde pārtrauc bioloģiskā aktīva atzīšanu un izslēdz to no uzskaites sekojošos gadījumos:

a/ bioloģisko aktīvu norakstot;

b/ bioloģisko aktīvu atsavinot;

c/ bioloģisko aktīvu nododot citai budžeta iestādei;

d/ konstatējot bioloģisko aktīvu iznīcināšanu prettiesiskas darbības dēļ.

9. Krājumi

9.1. Krājumi ir īstermiņa aktīvi, kas paredzēti darbības nodrošināšanai, atsavināšanai un materiālu vai izejvielu veidā iesaistīti vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā, kā arī:

a/ inventārs, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteikto vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtību - no 2019.gada 1.janvāra līdz 500 eiro.

b/ atsavināšanai paredzēti ilgtermiņa ieguldījumi.

9.2. Budžeta iestādei krājumi var būt:

a/ materiāli, kas paredzēti budžeta iestādes funkciju nodrošināšanai vai administratīvajām vajadzībām, piemēram, medikamenti, veļa, kancelejas, biroja preces, saimniecības materiāli;

b/ materiāli pamatlīdzekļu un citu ilgtermiņa ieguldījumu uzturēšanai un apkopei;

c/ energoresursi, piemēram, kurināmais un degviela;

d/ nepabeigtie pasūtījumi, tai skaitā mācību materiāli;

e/ pārdošanai turēta zeme vai cits nekustamais īpašums;

f/ atsavināšanai paredzēti ilgtermiņa ieguldījumi;

g/ iestādes darbības nodrošināšanai nepieciešamais inventārs un to priekšmeti, kuru kalpošanas laiks ir mazāks par vienu gadu, neatkarīgi no to vērtības, kā arī kuru vērtība nepārsniedz Ministru Kabineta noteikumos Nr. 1031 noteikto vērtību par vienu inventāra vienību- no 2019.gada 1.janvāra līdz 500 eiro, ieskaitot ar pirkuma piegādi saistītos izdevumus, neatkarīgi no to kalpošanas ilguma, iegādes un norakstīšanas izdevumiem.

9.3. Budžeta iestāde novērtē krājumus iegādes izmaksu vai ražošanas pašizmaksas vērtībā, izņemot gadījumus, ja:

a/ budžeta iestāde saņem krājumus kā dāvinājumu – krājumus novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, dāvinājuma saņemšanas dienā;

b/ budžeta iestāde atzīst līdz šim neuzskaitītus krājumus, pamatojoties uz inventarizācijā konstatētu pārpalikumu – krājumus novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, inventarizācijas datumā;

c/ budžeta iestāde atzīst maiņas ceļā saņemtus krājumus - krājumus novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, iegūšanas datumā;

d/ budžeta iestāde saņem krājumus vispārējās valdības sektora struktūru ietvaros – krājumus novērtē uzskaites vērtībā, kāda tā bijusi tās budžeta iestādes uzskaitē, kura nodod krājumus;

e/ budžeta iestāde novērtē bioloģisko aktīvu produktus, kurus tā ieguvusi no saviem bioloģiskajiem aktīviem, to patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, krājumu iegūšanas dienā.

9.4. Krājumu pašizmaksā iekļauj visas iegādes, pārveidošanas un citas izmaksas, kas radušās, nogādājot krājumus to pašreizējā atrašanās vietā un stāvoklī:

a/ krājumu iegādes izmaksās ietilpst pirkšanas cena, ievadmuities nodokļi un citi neatskaitāmie nodokļi, transporta, pārkraušanas un citas izmaksas, kas tieši attiecināmas uz gatavo ražojumu, materiālu un piederumu iegādi. Nosakot iegādes izmaksas, atskaita saņemtās tirdzniecības atlaides, apjoma atlaides un citus no piegādātāja saņemtos labumus;

b/ krājumu pārveidošanas izmaksas ir izmaksas, kas galvenokārt rodas ražošanas procesa ietvaros, pārveidojot krājumus par gatavo ražojumu krājumiem. Tās ir ar krājumu vienībām tieši saistītas izmaksas, piemēram, tiešās darbaspēka izmaksas. Pārveidošanas izmaksas ietver arī konsekventi piemērotu ražošanas nemainīgo un mainīgo pieskaitāmo izmaksu attiecinājumu uz saražotajām krājumu vienībām, kas rodas, pārveidojot materiālus gatavos ražojumos;

9.5. Krājumus, kurus veido lauksaimniecības produkti, ko budžeta iestāde ievākusi no tai piederošiem bioloģiskajiem aktīviem, sākotnējās atzīšanas dienā novērtē to patiesajā vērtībā ražas novākšanas datumā, atskaitot atsavināšanas izdevumus krājumu iegūšanas dienā.

9.6. Budžeta iestāde krājumus var uzskaitīt daudzuma vienībās atsevišķā reģistrā līdz to izlietošanai un nodrošina inventāra uzskaiti daudzuma vienībās arī pēc tā atzīšanas izdevumos līdz izslēgšanai no uzskaites.

9.7. Budžeta iestāde krājumu pašizmaksas novērtēšanai izmanto izmaksu metodi.

9.8. Krājumu izmaksas, izņemot savstarpēji neaizstājamas krājumu vienības un preces vai pakalpojumus, kas saražoti vai izstrādāti konkrētiem projektiem, budžeta iestāde uzskaita, lietojot “pirmais iekšā – pirmais ārā” metodi (FIFO – “First-In-First-Out” metode). Šī metode pamatojas uz pieņēmumu, ka tās krājumu vienības, kuras iepirkas pirmās, tiek izlietas pirmās, un rezultātā vienības, kas paliek krājumos perioda beigās, ir tās, kuras iepirkas vai saražotas visvēlāk.

9.9. Budžeta iestāde katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājumu.

9.10. Budžeta iestāde izvērtē vismaz šādas pazīmes attiecībā uz ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājumu:

a/ Vismaz par 90% samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo aktīvu;

b/ Pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;

c/ Aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;

d/ Budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;

e/ Citas pazīmes, kas liecina par aktīva vērtības samazināšanos.

9.11. Ja pastāv vismaz viena šo noteikumu vērtības samazinājuma pazīme, budžeta iestāde nosaka krājumu patieso vērtību vai atgūstamo vērtību. Ja krājumu patiesā vai atgūstamā vērtība ir zemāka par uzskaites vērtību, budžeta iestāde atzīst vērtības samazinājumu.

9.12. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies.

9.13. Ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājuma pārbaudi veic vadītāja apstiprināta komisija vai budžeta iestādes apstiprināts atbildīgais attiecīgās jomas speciālists. Komisijai vērtības samazinājuma pazīmju identifikācijai un aprēķinu veikšanai ir tiesības piesaistīt attiecīgās nozares speciālistus.

9.14. Ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājuma un/vai atgūstamās vērtības aprēķins tiek dokumentēts.

9.15. Krājumu vērtību atzīst izdevumos pārskata periodā, kurā tos:

a/ nodod lietošanā;

b/ pārdod, apmaina, nodod finanšu nomā vai izplata bez maksas vai par minimālu samaksu un kurā atzīst atbilstošos ieņēmumus. Ja atbilstošo ieņēmumu nav, izdevumus atzīst periodā, kad nodotas preces vai sniegts pakalpojums, kuram izmanto krājumus;

c/ faktiski izlieto;

e/ likvidē, konstatē krājumu iztrūkumu vai prettiesisku atsavināšanu.

10. Prasību uzskaitē

10.1. Prasības ir aktīvi, kas budžeta iestādei ir radušies pakalpojumu sniegšanas, kā arī krājumu, pamatlīdzekļu un citu aktīvu pārdošanas rezultātā, un citos gadījumos, kas noteikti normatīvajos aktos.

10.2. Budžeta iestāde sākotnēji atzīst prasības patiesajā vērtībā.

10.3. Īstermiņa prasībās uzskaita prasību summas, kuras atmaksās budžeta iestādes parastā darbības cikla ietvaros vai kuru atmaksas termiņš pārskata perioda beigās nepārsniegs gadu no bilances datuma.

10.4. Ilgtermiņa prasībās uzskaita prasības, kuru paredzētā atmaksa (dzēšana) atbilstoši sākotnējiem (līgumu) nosacījumiem pārsniedz gadu no bilances datuma. Pārskata perioda beigās aprēķina un apgrozāmo līdzekļu sastāvā norāda ilgtermiņa prasību īstermiņa daļu.

10.5. Budžeta iestāde atzīst prasības dienā, kad budžeta iestāde noformē pircējam (budžeta iestādes klientam) dokumentu, kas apstiprina sniegtā pakalpojuma izpildi, piemēram, izsniedz rēķinu u.c. Ieņēmums ir gadījumi, kad līgumā ir minēti kādi citi nosacījumi, piemēram, ja ir nepieciešams abu pušu apstiprināts dokuments, lai priekšmeta/darba izpildes nodošanu varētu uzskatīt par notikušu. Šādā gadījumā prasība atzīstama pēc minētā dokumenta abpusējas apstiprināšanas, piemēram, veikto darbu pieņemšanas-nodošanas akta parakstīšanas.

10.6. Veicot prasību grāmatvedības uzskaiti, budžeta iestāde ievēro šādus pamatprincipus:

a/ uzkrāšanas principu, kurš nosaka, ka ieņēmumus atzīst tad, kad tie radušies neatkarīgi no rēķina vai naudas saņemšanas;

b/ piesardzības principu, kurš nosaka, ka ieņēmumus atzīst tad, kad to saņemšana ir droši ticama.

Nākamo periodu izdevumu uzskaitē

10.7. Kā nākamo periodu izdevumus budžeta iestāde uzskaita tādus veiktos maksājumus par pakalpojumiem, kurus saņem pa daļām vai vairāku mēnešu garumā (piemēram, prasības attiecībā uz līguma vai darījuma nosacījumu izpildi nākamajos pārskata periodos).

10.8. . Budžeta iestāde noraksta nākamo periodu izdevumus ne retāk kā reizi pārskata periodā, kad budžeta iestāde ir saņēmusi pakalpojumu, uz kuru attiecas iepriekš atzītie nākamo periodu izdevumi. Ja pakalpojums saņemts pa daļām vai pakāpeniski, budžeta iestāde atzīst izdevumus saņemtās pakalpojumu daļas vērtībā, pamatojoties uz līgumu un/vai pakalpojuma saņemšanu apliecinošiem dokumentiem. Ja pakalpojums tiek saņemts vairāku mēnešu garumā (preses abonēšana, apdrošināšana u.c.), budžeta iestāde atzīst izdevumu summu, kas proporcionāli attiecas uz konkrēto mēnesi.

11 . Naudas līdzekļi

11.1.Naudas līdzekļi skaidra un bezskaidra nauda kopā un noguldījumi pēc pieprasījuma.

11.2. Budžeta iestāde kontu grupā “Naudas līdzekļi” uzskaita sekojošo:

a/ budžeta iestādes naudu kasē;

b/ budžeta iestādes naudu tās kontos Valsts kasē un norēķinu kontos kredītiestādēs vai citās institūcijās (turpmāk – norēķinu kontos);

c/ naudu ceļā;

d/ naudas līdzekļus, kas nav budžeta iestādes īpašums, bet uz noteiktu laiku atrodas budžeta iestādes kasē vai tās norēķinu kontos, piemēram, konkursu/drošības naudu u.c.;

11.3. Budžeta iestāde naudas līdzekļu kontos uzskaita naudu budžeta iestādes norēķinu kontos sadalījumā pa budžetu veidiem. Budžeta iestāde atsevišķi uzskaita budžeta iestādes saņemtos naudas līdzekļus, kas nav tās īpašums, ja tie uz noteiktu laiku atrodas budžeta iestādes kasē vai norēķinu kontos.

11.4. Budžeta iestāde kontu grupā “Nauda ceļā” uzskaita naudu ceļā sadalījumā pa budžetu veidiem, atsevišķi uzskaitot naudas līdzekļus, kas nav budžeta iestādes īpašums. Ja budžeta iestāde veic maksājumu pirms pārskata perioda beigām un līgumā ir paredzēts, ka saistības uzskatāmas par dzēstām tikai tad, kad adresāts saņēmis naudu savā norēķinu kontā, šajā gadījumā budžeta iestāde summu atzīst kā naudu ceļā. Budžeta iestāde uzskaita naudu ceļā arī noteiktos gadījumos, ja par pakalpojumu, precēm vai citu darījumu norēķinās ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī vai citā alternatīvā sistēmā.

11.5. Budžeta iestāde atzīst naudas līdzekļu saņemšanu (naudas līdzekļu kontu palielinājumu) dienā, kad naudas līdzekļi ir ieskaitīti budžeta iestādes norēķinu kontā (saskaņā ar norēķinu konta izrakstu) vai iemaksāti kasē (saskaņā ar naudas iemaksas dokumentu).

11.6. Tērvetes novada domē , Augstkalnes pagasta , Bukaišu pagasta un Tērvetes pagasta / Kroņaucē/pārvaldēs skaidras naudas ieņēmumu uzskaitēi izmanto Zzdats izstrādāto moduli;

izņēmumu gadījumos, kad tehnisku iemeslu dēļ nav iespējama šī moduļa darbība, tiek pielietotas stingrās uzskaites kvītis.

11.7. Skaidrās naudas atlikuma limitu kasē vai naudas iekasēšanas vietā nosaka ar domes priekšsēdētāja rīkojumu.

11.8. Kases operācijas veic tās personas, kuras saskaņā ar līgumu vai pašvaldības vadītāja rakstisku rīkojumu pilda kasiera pienākumus.

11.9. Atbildīgā grāmatveža pienākumus veic tā persona, kura saskaņā ar līgumu vai pašvaldības vadītāja rakstisku rīkojumu paraksta kases ieņēmumu un izdevumu orderus un izmaksu sarakstus.

11.10. Skaidras naudas atlikumu kasēs pārbauda pašvaldības vadītāja apstiprināta komisija, pārskaitot visas banknotes un monētas, skaitu atsevišķi uzrādot pa monētām un banknotēm. Inventarizācijas sarakstā norāda inventarizācijā konstatēto skaidras naudas kopsummu, kā arī banknošu skaitu sadalījumā pa nomināliem.

12. Uzkrājumu uzskaitē

12.1. Uzkrājumu atzīšana

12.1.1. Budžeta iestāde atzīst uzkrājumus, kad izpildās visi sekojošie kritēriji:

12.1.1.1. budžeta iestādei ir pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts) pagātnes notikuma dēļ;

12.1.1.2. sagaidāms, ka šī pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;

12.1.1.3. var veikt ticamu pienākuma (saistību) summas aplēsi.

12.1.2. Ja kāds no iepriekšminētajiem kritērijiem neizpildās, budžeta iestāde uzkrājumus neatzīst.

Pašreizējs pienākums

12.1.3. Lai noteiktu, vai budžeta iestādei pastāv pašreizējs pienākums, iestāde izvērtē, vai eksistē kāds pagātnes notikums, kas rada budžeta iestādei pašreizēju pienākumu. Budžeta iestāde ņem vērā visus pieejamos pierādījumus, tai skaitā, ekspertu viedokli, lai to izvērtētu. Pie izvērtējamiem pieejamiem pierādījumiem pieder visi papildus pierādījumi, ko sniedz notikumi pēc pārskata perioda beigām.

Pagātnes notikums

12.1.5. Pagātnes notikumu, kura dēļ rodas pašreizējs pienākums, sauc par pienākumu radošu notikumu. Lai notikumu uzskatītu par pienākumu radošu notikumu, nepieciešams, lai budžeta iestādei nebūtu citas alternatīvas, kā vien izpildīt notikuma dēļ radušos pienākumu. Tāda situācija rodas vienīgi sekojošos gadījumos:

12.1.5.1. juridiski radīta pienākuma gadījumā; vai

12.1.5.2. prakses radīta pienākuma gadījumā, ja notikums (kas var būt budžeta iestādes darbība) ir devis citām personām pamatotu iemeslu sagaidīt, ka budžeta iestāde izpildīs attiecīgo pienākumu.

12.1.6. Par uzkrājumiem atzīst tikai tos pagātnes notikumu dēļ radušos pienākumus, kas pastāv neatkarīgi no budžeta iestādes darbības nākotnē, tas ir, no tās nākotnes darbības īstenošanas.

12.1.7. Budžeta iestāde katrā pārskata datumā novērtē un atzīst uzkrājumus atbilstoši pašreizējā pienākuma izpildei nepieciešamo izdevumu precīzākajam novērtējumam pārskata datumā.

12.1.8. Budžeta iestāde nosaka iespējami precīzāko aplēsi, piemērojot vispārārstītas vērtēšanas metodes un ņemot vērā riskus un nenoteiktības, kas ietekmēs uzkrājumu segšanai nepieciešamo resursu vērtību, un veic šādas darbības:

- ✓ nosaka summu, kādu budžeta iestāde pamatoti maksātu, lai izpildītu pašreizēju pienākumu bilances datumā vai arī nodotu tā izpildi trešajai personai bilances datumā. *Piemēram, iestāde iegūst izdevumu aplēsi saskaņā ar iekšēji izveidotu tāmi vai pieaicinot ekspertu;*
- ✓ veic uzkrājumu vērtības aplēsi, izmantojot pieejamo informāciju, pierādījumus, tai skaitā notikumus pēc bilances datuma, un pieredzi;
- ✓ aprēķina uzkrājumu pašreizējo vērtību, izmantojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto atbilstošo diskonta likmi, ja maksājums paredzēts vēlāk nekā gadu pēc bilances datuma.

12.1.9. Iznākuma un finansiālās ietekmes aplēsi veic, pamatojoties uz budžeta iestādes vadības spriedumu, ko papildina ar līdzīgos gadījumos gūtu pieredzi un nepieciešamības gadījumā ar neatkarīgu ekspertu ziņojumiem. Pie apsveramajiem pierādījumiem pieder visi papildu pierādījumi, ko sniedz notikumi pēc pārskata datuma.

12.1.10 Nenoteiktības, kas jāatzīst par uzkrājumiem, tiek izvērtētas atkarībā no apstākļiem:

- ✓ ja uzkrājumi tiek veidoti lielam vienību skaitam, pienākumu aplēš, izvērtējot visus iespējamus iznākumus saskaņā ar tiem piemītošām varbūtībām (sagaidāmās vērtības metode). Tādēļ uzkrājumi būs atšķirīgi atkarībā no tā, vai konkrēto saistību varbūtība ir, *piemēram, 60% vai 90%.*
- ✓ ja pastāv iespējamo iznākumu nepārtraukts diapazons un šajā diapazonā katrs punkts (iznākums) ir tikpat iespējams kā jebkurš cits, budžeta iestāde izmanto attiecīgā diapazona viduspunktu.

12.2. Pēcnodarbinātības labumu uzskaitē

12.2.1. Pēcnodarbinātības labumi ir darbinieku labumi (kas nav darba attiecību izbeigšanas labumi), kuri maksājami pēc nodarbinātības beigām.

12.2.2. Pašvaldībai ir saistoši nodrošināt ikmēneša pabalsta izmaksu divu minimālo mēnešalgu apmērā bijušajam novada domes priekšsēdētājam saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likuma prasībām. Likums nosaka, ja personai vienlaikus ir tiesības uz noteikto pabalstu un invaliditātes pensiju, vecuma pensiju vai atlīdzību par darbaspēju zaudējumu, tad izmaksā to pabalsta daļu, kas pārsniedz attiecīgi invaliditātes pensijas, vecuma pensijas vai atlīdzības par darbaspēju zaudējumu apmēru.

12.2.3. Pēcnodarbinātības labumu plāni paredz, ka budžeta iestāde:

- nodrošina noteiktos pēcnodarbinātības labumus budžeta iestādes pašreizējiem un bijušajiem darbiniekiem;

- uzņemas risku, ka labumi nākotnē izmaksās vairāk, nekā paredzēts (aktuārais risks) – un risku, ka nepietiks ieguldīto aktīvu, lai nodrošinātu paredzētos labumus (ieguldījuma risks).

12.2.4. Saistību pret darbiniekiem pēc darba attiecību izbeigšanas uzskaitē izmantojamie rādītāji:

13.2.4.1 aktuāra pieņēmumi, kas nepieciešami, lai budžeta iestāde novērtētu saistības pret darbiniekiem pēc darba attiecību izbeigšanas un attiecīgos izdevumus;

13.2.4.2 diskonta likme, jo budžeta iestāde novērtē pienākumu izpildes saistības, tās diskontējot, jo par tām var norēķināties daudzus gadus pēc tam, kad darbinieki ir veikuši attiecīgo darbu;

13.2.4.3 aktuāro guvumu un zaudējumu iespēja.

12.2.5. Gadījumā, ja budžeta iestādei ir vairāki pēcnodarbinātības plāni, budžeta iestāde šīs procedūras piemēro katram būtiskajam plānam atsevišķi.

12.2.6. Budžeta iestāde var izmantot aplēses, vidējos rādītājus un aprēķinu vienkāršošanu, ja tas atļauj ticami noteikt detalizētiem aprēķiniem tuvinātas summas atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

12.2.7. Budžeta iestāde uzkrājumus par pēcnodarbinātības labumiem pārskata perioda beigās nosaka šādā kārtībā :

12.2.7.1. veic aplēsi par labumu summu, ko darbinieki ir nopelnījuši par savu darbu pārskata periodā un iepriekšējos periodos un kuru budžeta iestādei būs jāizmaksā nākamajos periodos, ņemot vērā aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem rādītājiem un mainīgajiem finanšu rādītājiem, kas ietekmēs labuma izmaksas.

12.2.7.2. aprēķina sava pienākuma pašreizējo vērtību pārskata datumā, diskontējot aplēsto labumu summu ar Valsts Kases tīmekļa vietnē publicēto diskonta likmi, kas uzrāda naudas vērtību laikā, ņemot vērā labumu izmaksas termiņu;

12.2.7.3. pieskaita aktuāro guvumu un zaudējumu kopsummu, kura nav atzīta ieņēmumos vai izdevumos līdz pārskata perioda beigām;

12.2.7.4. atņem neatzītās iepriekšējā darba izmaksas. Iepriekšējā darba izmaksas aprēķina par periodos pirms pārskata perioda nopelnītiem labumiem, kurus budžeta iestāde saskaņā ar tiesību aktu ievieš vai maina un kurus tā izmaksās nākotnē. Aprēķinātās iepriekšējā darba izmaksas atzīst izdevumos pēc lineārās metodes, sākot ar izmaiņu apstiprināšanas datumu vidējā periodā līdz labumu izmaksāšanas datumam.

12.2.8. Budžeta iestāde, aprēķinot uzkrājumu pašreizējo vērtību, saistību summu atzīst pārējos izdevumos pēc lineārās metodes no datuma, kad darba dēļ darbiniekam pirmo reizi pienākas labumi, līdz datumam, kad darbiniekam pienākošies pēcnodarbinātības labumi turpmākā darba dēļ būtiski nepalielināsies.

12.2.9. Katra pārskata perioda beigās budžeta iestāde pārvērtē sava pienākuma (uzkrājumu vai saistību) pašreizējo vērtību, lietojot aktuālos aktuāra pieņēmumus, un atzīst pārējos ieņēmumos vai izdevumos:

- ✓ pienākuma pašreizējās vērtības izmaiņas;

✓ attiecīgos ieņēmumus vai izdevumus un iepriekšējā darba izmaksas, kas nav atzītas iepriekš, ja samazinājums attiecas uz labumiem, kas darbiniekam pienākas par iepriekš veiktu darbu.

12.2.10. Budžeta iestāde veic iepriekšminētos aprēķinus un piemēro tos katram pēcnodarbinātības labumu plānam atsevišķi.

12.2.11. Uzkrājumu par pēcnodarbinātības labumiem izmaiņas atzīst pārskata perioda pārējos ieņēmumos vai izdevumos.

13 . Saistības

13.1. Saistības ir budžeta iestādes pašreizējs pienākums, kurš radies pagātnes notikumu rezultātā un kura izpildei (apmaksai) ir nepieciešams resursu izlietojums.

13.2. Saskaņā ar grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem saistības iedala ilgtermiņa saistībās (saistībās, kuru atmaksas termiņš ir ilgāks kā 12 mēneši no pārskata perioda datuma) un īstermiņa saistībās (saistībās, kuru atmaksas termiņš ir īsāks kā 12 mēneši no pārskata perioda datuma).

13.3. Budžeta iestāde saistību sastāvā kā ilgtermiņa vai īstermiņa nākamo periodu ieņēmumus uzskaita:

- maksājumus, kas saņemti līdz pārskata perioda beigām, par konkrētiem pakalpojumiem, kurus budžeta iestāde sniegs nākamajos (pārskata periodam sekojošos) periodos,
- saņemtos resursus, attiecībā uz kuriem ir iekļauti nosacījumi par to, kā saņēmējam jālieto saņemtie resursi, un kas izpildāmi juridisku un administratīvu procesu ietvaros.

13.4. Budžeta iestāde atzīst īstermiņa saistības (vai uzkrātās saistības) un izdevumus par darbinieka veikto darbu pārskata periodā vai tam pienākošajiem (prēmiju) maksājumiem. Budžeta iestāde ņem vērā iepriekš jau izmaksātās summas, atskaitot tās no saistībām.

13.5. Pārskata perioda beigās budžeta iestāde aprēķina saistības pret darbinieku par neizmantotajām atvaļinājuma dienām pārskata datumā (neatkarīgi no darbinieka izlietoto atvaļinājuma dienu skaita pēc pārskata datuma). Aprēķinu veic katram darbiniekam atsevišķi, reizinot darbinieka līdz pārskata perioda beigām neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu ar darbinieka dienas vidējo izpeļņu un aprēķinot attiecīgos darba devēja sociālās apdrošināšanas maksājumus.

14 . Finanšu instrumenti

Finanšu instruments ir sekojošs finanšu aktīvs un finanšu saistības:

- finanšu ieguldījums (piemēram, aizdevums, vērtspapīrs, noguldījums);
- prasības, kas radušās aktīva atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus;
- aizņēmums, saņemtais noguldījums un emitētais vērtspapīrs;
- saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus;
- atvasinātais finanšu instruments.

Budžeta iestāde finanšu instrumentu atzīst un uzrāda pārskatā par finansiālo stāvokli tikai un vienīgi tad, kad budžeta iestāde kļūst par attiecīgā finanšu instrumenta līguma līgumslēdzēja pusi, un attiecīgais finanšu instruments atbilst finanšu aktīva vai finanšu saistību definējumam un atzīšanas kritērijiem.

15. Ieņēmumu uzskaitē

15.1. Ieņēmumi ir saimnieciskie labumi, tai skaitā aktīvu vērtības palielinājums vai saistību vērtības samazinājums, ko saņem vai saņems budžeta iestāde savā vārdā vai pildot funkcijas, un kas palielina pašu kapitālu.

15.2. Nodokļi ir galvenais ieņēmumu avots pašvaldībām. Nodokļi ir saimnieciskie labumi, kas ietver saņemtus vai saņemamos maksājumus saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, lai nodrošinātu ieņēmumus pašvaldībām.

15.3. Pašvaldības, saņemot iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskaitījumus no iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales konta Valsts kasē, maksājumu saņemšanas dienā atzīst nodokļu ieņēmumu un naudas līdzekļu palielinājumu atbilstoši pārskaitīto nodokļu summai.

15.4. Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem pašvaldībām plāno un piešķir centralizētā kārtībā. Ieņēmumus no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem atzīst dienā, kad atbilstošais piešķirums tiek saņemts pašvaldības kontā. Atbildīgais grāmatvedis saskaņā ar Valsts kases konta izrakstu grāmatvedības programmā iegrāmato saņemto dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem, sadalot to atbilstoši budžeta ieņēmumu klasifikācijas kodiem, attiecīgi palielinot naudas līdzekļus un ieņēmumus.

15.5. Budžeta iestāde atzīst aktīvus un ieņēmumus no transfertiem, ja tie atbilst aktīva un ieņēmumu atzīšanas kritērijiem.

15.6. Transferta saņēmējs var būt pašvaldība un pašvaldības budžeta iestāde. Transferta saņēmējs saņemto budžeta līdzekļu pārskaitījumu var izmantot gan izdevumu segšanai, gan pārskaitīšanai tālāk citam transferta saņēmējam.

15.7. Transfertu pārskaitījumus starp budžeta veidiem veic atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

15.8. Transfertu uzskaiti nodrošina atbilstoši budžetu ieņēmumu klasifikācijā noteiktajām kategorijām.

16. Izdevumu uzskaitē

16.1. Budžeta iestādes izdevumus atzīst un uzskaita pēc uzkrāšanas principa, izdevumus atzīstot periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas līdzekļu samaksas.

16.2. Budžeta iestādes izdevumus uzskaita atbilstoši to ekonomiskajām kategorijām saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto budžetu izdevumu klasifikāciju.

16.3. Pamatdarbības izdevumu uzskaitē paredzēta kontu grupā “7000 Pamatdarbības izdevumi”. Tērvetes novada domes grāmatvedības uzskaites kārtībā noteikta analītiska

izdevumu uzskaitē, veidojot izdevumu kontus atbilstoši to ekonomiskai būtībai un iestādes vajadzībām, kas detalizēti parādīts kontu plānā.

16.4. Pārējo izdevumu uzskaitē notiek atbilstoši apstiprinātam kontu plānam.

17. Gada pārskata sagatavošanas principi un kvalitatīvie rādītāji

17.1. Gada pārskata mērķis ir sniegt informāciju par budžeta iestādes finansiālo stāvokli, darbības finansiālajiem rezultātiem, naudas plūsmu un pašu kapitāla izmaiņām, kas ir noderīga plašam lietotāju lokam, lai pieņemtu un izvērtētu lēmumus par budžeta iestādes resursu avotiem un izlietojumu, sniedzot informāciju:

- a/ par finanšu līdzekļu avotiem, sadalījumu un izlietojumu;
- b/ par to, kā pašvaldība finansē savu darbību un nodrošina tai nepieciešamos naudas līdzekļus;
- c/ kas ir noderīga, lai izvērtētu pašvaldības spēju finansēt savu darbību un izpildīt savas saistības;
- d/ informāciju, kas ir noderīga, izvērtējot budžeta iestādes darbību pakalpojumu izmaksu, efektivitātes un rezultativitātes ziņā.

17.2. Gada pārskatu sagatavo saskaņā ar:

- a/ uzkrāšanas principu un naudas plūsmas principu;
- b/ darbības turpināšanas principu;
- c/ grāmatvedības uzskaites datiem, kurus klasificē atbilstoši normatīvajiem aktiem budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites un budžetu klasifikācijas jomā.

17.3. Pašvaldība finanšu pārskatā sniedz informāciju tādā veidā, lai tā būtu nozīmīga, ticama, salīdzināma un saprotama, un atbilstu vairākām kvalitātes pazīmēm.

17.4. Pašvaldības vadība ir atbildīga par gada pārskata sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pakļaušanu revīzijai, kā arī gada pārskata iesniegšanu Valsts kasei.

17.5. Grāmatvedības cikls ietver vairākus secīgus grāmatvedības darba posmus, kurus veicot iegūst finanšu pārskatu par attiecīgo pārskata periodu. Pilns grāmatvedības cikls attiecas uz pārskata gadu un tajā ir šādi grāmatvedības darba posmi:

- a/ grāmatvedības kontu atvēršana;
- b/ budžeta iestādes saimniecisko darījumu analīze un ieģrāmatošana;
- c/ grāmatvedības kontu atlikumu aprēķināšana;
- d/ grāmatvedības kontu apgrozījumu un atlikumu pārskata sagatavošana;
- e/ koriģējošo ierakstu grāmatošana;
- f/ slēguma ierakstu grāmatošana;
- g/ finanšu pārskata sagatavošana.

17.6. Pārskata perioda beigās, pirms virsgrāmatas kontu slēgšanas, veic visu kontu (naudas līdzekļi, prasības, saistības u.c.) atlikumu inventarizāciju. Kontu atlikumus salīdzina ar darījumu partneriem vai veic citas pārbaudes (piemēram, salīdzinot bilances konta atlikumu ar attaisnojuma dokumentiem) un, ja nepieciešams, veic attiecīgās korekcijas, pamatojoties uz salīdzināšanas aktos norādīto informāciju. Ja salīdzināšanās aktos parādās atšķirīgi atlikumi, abas puses pārbauda atlikumus un veic atbilstošās korekcijas.

17.7. Pirms kontu slēgšanas pašvaldība veic salīdzināšanu starp vispārējās valdības sektora struktūru darījuma partneriem - elektroniski periodā no 1. janvāra līdz 31. janvārim. Salīdzināšanai izmanto *ePārskatu* sistēmu. Salīdzināšanai starp vispārējās valdības sektora partneriem izmanto Ministru kabineta noteikumos paredzētās veidlapas.

17.8. Pirms gada slēgšanas komisija izvērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi prasību un samaksāto avansu nesaņemšanai, izvērtējot (ja tas ir iespējams) katru parādniķu un katru darījumu. Ja pastāv pierādījumi prasību vai samaksāto avansu nesaņemšanai, izdevumus vērtības samazinājumam novērtē nedrošās (apšaubāmās) summas apmērā vai procentos no prasības summas. Prasības bilancē norāda neto vērtībā, kas aprēķināta no uzskaites vērtības atskaitot atzīto vērtības samazinājumu.

17.9. Pēc kontu atlikumu salīdzināšanas, slēdz visus kārtējā pārskata gada ieņēmumu un izdevumu kontus un iegrāmato grāmatvedības kontu slēguma ierakstus.

17.10. Pamatojoties uz grāmatvedības kontu apgrozījumu un atlikumu pārskata datiem, līdz gada pārskata parakstīšanas datumam budžeta iestāde sagatavo gada pārskatus.

18. Konsolidācija

18.1. Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavo, apvienojot konsolidācijā iesaistīto iestāžu finanšu pārskatu attiecīgajos posteņos norādītās summas.

18.2. Tērvetes novada dome, sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, izslēdz darījumus, kas notikuši starp domi un SAC Tērvete.

18.3. Konsolidācijā iekļauto iestāžu gada pārskatus sagatavo pēc stāvokļa uz vienu un to pašu pārskata datumu.

18.4. Sagatavojot konsolidēto gada pārskatu, posteņu novērtēšanā lieto vienas un tās pašas grāmatvedības uzskaites principus un vienus un to pašus novērtēšanas noteikumus.

18.5. Konsolidācijas procesā izslēdz iesaistīto iestāžu savstarpējos darījumus un atlikumus aptverot visus finanšu pārskata posteņus.

18.6. Konsolidējošā iestāde būtiskus koriģējošus un būtiskus un nozīmīgus nekoriģējošus notikumus pēc bilances datuma iekļauj konsolidētajā gada pārskatā, ja tas vēl nav apstiprināts publiskošanai. Par nekoriģējošu notikumu konsolidējošā iestāde izvērtē notikuma būtiskumu (ja ir zināma aplēse) un nozīmīgumu (ja nav zināma aplēse).

18.7. Būtiskuma līmeni nosaka saskaņā ar Valsts kases tīmekļa vietnē publicēto informāciju kārtējam gadam. Būtiskuma līmeni katrai iestādei Valsts kase nosaka atsevišķi.

18.8. Ja pēc pašvaldības konsolidētā gada pārskata apstiprināšanas publiskošanai ir iestājies koriģējošs vai nekoriģējošs notikums, pašvaldība līdz pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 10. augustam sniedz informāciju Valsts kasei par būtiskiem koriģējošiem un būtiskiem un nozīmīgiem nekoriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma par laika periodu no pārskata apstiprināšanas publiskošanai dienas līdz pārskata gadam sekojošā gada 9. augustam.

Grāmatvedības kontu plāns

AKTĪVS

1110	Attīstības pasākumi un programmas
1120	Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības
	1121 Datorprogrammas
	1122 Pārējās licences
	1125 Licences datorprogrammām
	1129 Pārējās nemateriālo ieguldījumu tiesības
1130	Pārējie nemateriālie ieguldījumi
	1131 Nemateriālie kultūras un vēstures pieminekļi
	1139 Pārējie nemateriālie ieguldījumi
1140	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana
	1149 Pārējo nemateriālo ieguldījumu izveidošana
1180	Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem
	1181 Avansa maksājumi par attīstības pasākumiem un programmām
	1182 Avansa maksājumi par licencēm, koncesijām un patentiem, preču zīmēm un tamlīdzīgām tiesībām
	1185 Avansa maksājumi par pārējiem nemateriālajiem ieguldījumiem
	1187 Vērtības samazinājums avansa maksājumiem
1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
	11910 Attīstības pasākumu un programmu uzkrātā amortizācija
	11929 Pārējo licenču, koncesiju un patentu, preču zīmju un tamlīdzīgu tiesību uzkrātā amortizācija
	11930 Pārējo nemateriālo ieguldījumu uzkrātā amortizācija
	11951 Datorprogrammu uzkrātā amortizācija
	1196 Derīgo izrakteņu izpētes un citu līdzīgu neražoto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija
	1199 Nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums
1210	Zeme, ēkas un būves
	1211 Dzīvojamās ēkas
	1212 Nedzīvojamās ēkas
	1213 Transporta būves
	1214 Zeme zem būvēm
	1215 Kultivētā zeme
	1216 Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme
	1217 Pārējā zeme
	1218 Inženierbūves
	1219 Pārējais nekustamais īpašums
1220	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas

- 1230 Pārējie pamatlīdzekļi
- 1231 Transportlīdzekļi
- 1233 Bibliotēku fondi
- 1236 Izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi
- 1238 Datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika
- 1239 Iepriekš neklasificētie pārējie pamatlīdzekļi
- 1240 Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība
- 1241 Pamatlīdzekļu izveidošana
- 1242 Nepabeigtā būvniecība
- 1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi
- 1251 Turējumā nodotā valsts un pašvaldību zeme
- 1252 Turējumā nodotās valsts un pašvaldību būves
- 1259 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību citi īpašumi
- 1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi
- 1261 Pazemes aktīvi
- 1262 Augļu dārzi un citi regulāri ražojošu koku stādījumi
- 1263 Mežaudzes
- 1264 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību bioloģiskie
- 1269 Pārējie bioloģiskie aktīvi
- 1270 Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos
- 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem
- 1281 Avansa maksājumi par zemi un būvēm
- 1282 Avansa maksājumi par tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām
- 1283 Avansa maksājumi par pārējiem pamatlīdzekļiem
- 1286 Avansa maksājumi par bioloģiskajiem un pazemes aktīviem
- 1287 Vērtības samazinājums avansiem par pamatlīdzekļiem
- 1289 Pārējie avansa maksājumi
- 1290 Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums
- 1291 Būvju uzkrātais nolietojums
 - 12913 Nolietojums k1213
 - 12918 Nolietojums k1218
 - 12919 Nolietojums k1219
- 12920 Tehnoloģisko iekārtu un mašīnu uzkrātais nolietojums
- 1293 Pārējo pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums
 - 12931 Nolietojums k1231
 - 12938 Nolietojums k1238
 - 12939 Nolietojums k1239
- 1295 Turējumā nodoto īpašumu uzkrātais nolietojums
 - 12952 Nolietojums k1252
 - 12959 Nolietojums k1259
- 1297 Ilgtermiņa ieguldījumu nomātajos pamatlīdzekļos uzkrātais Nolietojums
- 1298 Bioloģisko un pazemes aktīvu vērtības samazinājums
- 1299 Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums
- 1310 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
 - 1311 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
 - 1319 Vērtības samazinājums radniecīgo kapitālsabiedrību kap.
- 1330 Ilgtermiņa aizdevumi
- 1331 Ilgtermiņa aizdevumi radniecīgām kapitālsabiedrībām
- 1333 Ilgtermiņa uzkrātie ieņēmumi par aizdevumiem
- 1338 Vērtības samazinājums ilgtermiņa aizdevumiem

- 1339 Pārējie ilgtermiņa aizdevumi
- 1420 Pārējās ilgtermiņa prasības
- 1428 Pārējās neklasificētās ilgtermiņa prasības
- 1429 Vērtības samazinājums pārējām prasībām
- 1510 Ieguldījuma īpašumi
 - 1511 Zeme
 - 1512 Būves
 - 1519 Ieguldījuma īpašumu neatņemamas sastāvdaļas
- 1540 Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nep.celtniecība
- 1550 Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi
 - 1551 Turējumā nodotā zeme
 - 1552 Turējumā nodotās būves
 - 1554 Turējumā nodotā nepabeigtā celtniecība
 - 1559 Turējumā nodotie citi īpašumi
- 1580 Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem
 - 1581 Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem
 - 1588 Vērtības samazinājums avansa maksājumiem
- 1590 Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības sam.
 - 1591 Ieguldījuma īpašumu nolietojums
 - 1598 Vērtības samazinājums ieguldījuma īpašumiem
- 1610 Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai
 - 1611 Mežaudzes lauksaimnieciskai darbībai
 - 1612 Turējumā nodotie bioloģiskie aktīvi lauks.d.
 - 1613 Pārējie bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai
- 1680 Avansa maksājumi par bioloģiskiem aktīviem lauksaimn.darbībai
 - 1681 Avansa maksājumi par bioloģiskiem aktīviem
 - 1688 Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par bioloģ.akt.
- 2110 Izejvielas un materiāli
 - 2111 Materiāli mācību, zinātniskiem un citiem mērķiem
 - 2112 Pārtikas produkti
 - 2113 Medikamenti, zāles un medicīnas materiāli
 - 2114 Saimniecības materiāli un kancelejas piederumi
 - 21141 Pastmarkas
 - 2115 Kurināmais, degviela, smērvielas
 - 2116 Mašīnu iekārtas un rezerves daļas
 - 2119 Pārējie materiāli - reprezentācijas materiāli
- 2120 Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi
- 2130 Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai
 - 2132 Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai
 - 2134 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai
- 2140 Bioloģisko aktīvu produkti un krājumi to uzturēšanai
 - 2141 Bioloģisko aktīvu produkti
 - 2149 Pārējie krājumi
- 2160 Inventārs
 - 2161 Ilgstoši lietojams inventārs
 - 2162 Apģērbi, apavi, veļa un gultas piederumi
 - 2165 Turējumā nodotais valsts un pašvaldību inventārs
 - 2169 Ātri nolietojamais inventārs
- 2180 Avansa maksājumi un uzkrājumi avansiem par krājumiem
 - 2181 Avansa maksājumi par krājumiem

- 2187 Vērtības samazinājums avansiem par krājumiem
- 2190 Vērtības samazinājums krājumiem
- 2310 Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem
- 2311 Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem
 - 2311103 Prasības par b/dārzu, ēdināšanu
 - 231141 Prasības par apsaimniekošanu
 - 231142 Prasības par dzīvojamo telpu īri
 - 231143 Prasības par ūdens apgādi
 - 231144 Prasības par kanalizāciju
 - 231145 Prasības par atkritumu savākšanu
 - 231146 Prasības par apkuri
 - 231147 Prasības par nedzīvojamo telpu nomu
 - 231148 Prasības par koplietošanas elektrību
 - 231149 Prasības par renovāciju Labrenčos
 - 231181 Prasības par telpu nomu
 - 231182 Prasības par apbedīšanas pakalpojumu
 - 231183 Prasības par tehniskiem un transporta pakalpojumiem
 - 231184 Prasības par zemes un karjera nomu
 - 231186 Prasības par apjaušanu
 - 23119 Prasības par bibliotēku pakalpojumiem
- 2315 Prasības par finanšu nomu
- 2316 Prasības par operatīvo nomu
- 2317 Prasības par procentu un citiem maksājumiem
- 2318 Vērtības samazinājums prasībām pret pircējiem un pasūtīt.
- 2320 Prasības par ārvalstu finanšu palīdzības un ES finans.proj.
- 2321 Prasības par ārvalstu finanšu palīdzības un ES finans.proj.
- 2328 Vērtības samaz.prasībām ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem pasākumiem
- 2340 Prasības par nodokļiem , nodevām un citiem maks.budžetā
 - 2341 Prasības par nekustamā īpašuma nodokli
 - 2341101 Prasības par NĪN zemei
 - 2341102 Prasības par NĪN ēkām
 - 2342 Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli
 - 2343 Prasības par pievienotās vērtības nodokli
- 2348 Vērtības samazinājums prasībām
- 2349 Pārējās prasības par nodokļiem un nodevām
- 2360 Uzkrātie ieņēmumi
 - 2361 Uzkrātie procentu ieņēmumi par noguld. un kontu atl.
 - 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem
 - 2368 Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām
 - 2369 Pārējie uzkrātie ieņēmumi
- 2370 Pārmaksātie nodokļi
 - 2371 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
 - 2372 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
 - 2373 Pievienotās vērtības nodoklis
 - 2379 Pārējie nodokļi
- 2380 Prasības pret personālu
 - 2381 Darbiniekiem izsniegtie avansi
 - 2388 Vērtības samazinājums prasības pret personālu
 - 2389 Pārējās prasības pret personālu

- 2390 Pārējās prasības
- 2398 Vērtības samazinājums pārējām prasībām
- 2399 Pārējās iepriekš neklasificētās prasības
- 2420 Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem
- 2421 Avansa maks. par pakalpojumiem
- 2421_DZĪV avansi par dzīvības apdroš.
- 2421_NEDZĪV
- 2422 Nākamo periodu izdevumi darba samaksas norēķiniem
- 2423 Nākamo periodu izdevumi sociālajiem norēķiniem
- 2427 Vērtības samazinājums avansi par pakalpojumiem
- 2429 Pārējie nākamo periodu izdevumi
- 2430 Avansā pārskaitītie transferti
- 2431 Transferti Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem
- 2432 Citi transferti
- 2437 Vērtības samazinājums avansā pārskaitītiem transf.
- 2510 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
- 2511 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
- 2519 Vērtības samazinājums līdzdalībai kap.sab.
- 2530 Īstermiņa aizdevumi un ilgterm.aizd.daļa
- 2531 Īstermiņa aizdevumi radniecīgām kap.sab.
- 2534 Vērtības samazinājums īsterm.aizdevumiem
- 2610 Kase
- 2611 Pamatbudžeta līdzekļu kase galvenā
- 26112 Pamatbudžeta līdzekļu kase Augstkalnē
- 26113 Pamatbudžeta līdzekļu kase Bukaišos
- 26114 Pamatbudžeta kase Kroņaucē
- 26115 pamatbudžeta kase domē
- 2621 Pamatbudžeta līdzekļi
- 262102 Pamatbudžeta līdzekļi- LV98UNLA0006011130654
- 262104 Pamatbudžeta līdzekļi- LV05TREL9803702468900
- 262106 Pamatbudžeta līdzekļi- LV08TREL9803700468900
- 262107 Pamatbudžeta līdzekļi- LV21UNLA0050005638986
- 262108 Pamatbudžeta līdzekļi- LV35TREL9803100468900
- 262110 Pamatbudžeta līdzekļi- LV19HABA0551004313556
- 262111 Pamatbudžeta līdzekļi- LV96TREL980216001100B
- 262112 Pamatbudžeta līdzekļi- LV48TREL980216001000B
- 262113 Pamatbudžeta līdzekļi- LV97TREL9802160007000
- 262115 Pamatbudžeta līdzekļi- LV63TREL9802160008000
- 262116 Pamatbudžeta līdzekļi- LV36HABA0551035130038
- 262117 Pamatbudžeta līdzekļi- LV55TREL9803701468900
- 262118 Pamatbudžeta līdzekļi- LV55HABA0551020477861
- 262119 Pamatbudžeta līdzekļi- LV82TREL9803101468900
- 262121 Pamatbudžeta līdzekļi- LV29TREL9802160009000
- 262124 Pamatbudžeta līdzekļi- LV97UNLA0050018493610
- 262125 Pamatbudžeta līdzekļi- LV47TREL980216001200B
- 2622 Speciālā budžeta līdzekļi
- 262203 Speciālā budžeta līdzekļi- LV64UNLA0006000142912
- 262222 Speciālā budžeta līdzekļi- LV04HABA0551023744672
- 2623 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi
- 2623 Zied. un dāvin. līdzekļi- LV93UNLA0050000031963

2630	Naudas ekvivalenti
	2631 Pamatbudžeta līdzekļi
	2632 Speciālā bužeta līdzekļi
	2633 Zied.un dāvin.budžeta līdzekļi
2670	Nauda ceļā
	2671 Pamatbudžeta līdzekļi
	2672 Speciālā budžeta līdzekļi
	2673 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi
	2674 Citu budžetu līdzekļi
2690	Asignējumi pašvaldību budžeta iestādēm
PASĪVS	
3300	Rezerve
	3320 Finanšu instrumentu parezerve
	3360 Pārējās rezerves
3510	Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts
	3511 Iepriekšējo pārskata gadu pamatbudžeta izpildes rezultāts
	3512 Iepriekšējo pārskata gadu speciālā budž. izpildes rezultāts
	3513 Iepriekšējo pārskata gadu ziedojumu un dāvinājumu rez.
3520	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts
	3521 Pārskata gada pamatbudžeta izpildes rezultāts
	3522 Pārskata gada speciālā budžeta izpildes rezultāts
	3523 Pārskata gada ziedojumu un dāvinājumu izpildes rezultāts
4000	Uzkrājumi
5110	Ilgtermiņa aizņēmumi
	5114 Iepriekš galvotie ilgtermiņa aizņēmumi
	5115 Ilgtermiņa saistības par procentiem
	5116 Ilgtermiņa uzkrātās saistības par procentu u.c. maksājumiem
	5119 Ilgtermiņa aizņēmumi
5130	Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
	5131 Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem
	5135 Ilgtermiņa uzkrātās saistības par finanšu jomu
5140	Ilgtermiņa uzkrātās saistības
5150	Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
	5151 Saņemtie ilgtermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem
	5154 Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi par ziedojumiem
	5155 Ilgtermiņa saistības par avansā saņemtiem transfertiem
	5156 Ilgtermiņa saistības par transfertiem ES projektiem
5190	Pārējās ilgtermiņa saistības
	5192 Ilgtermiņa saistības par ES projektiem
	5199 Pārējās iepriekš neklasificētās ilgtermiņa saistības
5210	Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa
	5214 Iepriekš galvotie īstermiņa aizņ. un ilgtermiņa aizņ. īstermiņa daļa
	5215 Saistības par procentu u.c.maksājumiem par aizņēmumiem
	5216 Uzkrātās saistības par procentu u.c. maks.par aizņēmumiem
	5219 Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa
5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
	5311 Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
	5315 Īstermiņa saistības par finanšu nomu

- 5316 Īstermiņa saistības par operatīvo nomu
- 5317 Saistības par procentu un citiem maksājumiem
- 5319 Saistības par sociāliem pabalstiem /SOPA/
- 5420 Īstermiņa uzkrātās saistības
 - 5421 Uzkrātās saistības norēķiniem ar darbiniekiem
 - 5422 Uzkrātās saistības norēķiniem par nodokļiem
 - 5424 Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem , darbuņēmējiem
 - 5426 Uzkrātās saistības par kontu atlikumiem
- 5428 Uzkrātās saistības nodokļu, nodevu u.c. maksājumu atmaksām
- 5429 Pārējās uzkrātās saistības
- 5610 Norēķini par darba samaksu
 - 5611 Norēķini par darba samaksu kārtējā mēnesī
 - 5612 Norēķini par deponēto darba samaksu
- 5620 Norēķini par ieturējumiem no darba samaksas (izņemot nodokļus)
 - 5621 Ieturējumi pēc izpildrakstiem
 - 5622 Norēķini par arodbiedrības maksu
 - 5629 Citi ieturējumi- komunālie maksājumi
- 5720 Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi
 - 5721 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
 - 5722 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
 - 5723 Pievienotās vērtības nodoklis
 - 572312 PVN 12% likme
 - 572321 PVN 21% likme
 - 5729 Pārējie nodokļi
- 5810 Pārējās īstermiņa saistības
 - 5811 Pārējās saistības pret personālu
 - 5813 Saistības par saņemto drošības naudu un citiem naudas līdzekļiem
 - 5815 Saistības pret budžetu
 - 5819 Pārējās īstermiņa saistības
- 5820 Īstermiņa saistības par E S politiku projektiem
 - 5821 Īsterm saist. pret finans. Saņ. par ES projektiem
 - 5822 Īstermiņa saistības par atmaksām valsts budžetā
- 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
 - 5911 Saņemtie īstermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem
 - 5914 Nākamo periodu ieņēmumi par dāvinājumiem
 - 5915 Nākamo periodu ieņēmumi par procentu u.c.maksājumiem
 - 5917 Īstermiņa saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību
 - 5919 Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
- 5930 Avansā saņemtie transferti
 - 5931 Saņ. transf. Eiropas Savienības politiku inst. un projektiem
 - 5932 Citi transferti

IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

- 6010 Pamatbudžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumi
 - 6011 Iedzīvotāju ienākumu nodokļa ieņēmumi
 - 6012 Nekustamā īpašuma nodoklis
 - 6015 Valsts un pašvaldību nodevas
 - 6017 Naudas sodi
 - 6019 Pārējie ieņēmumi
- 6020 Dotācijas no vispārīgiem ieņēmumiem

- 6050 Īpašiem mērķiem iezīmētie ieņēmumi / speciālais budžets/
- 6060 Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi
 - 606012 MP ieņēmumi apliekami ar 12% PVN
 - 606021 MP ieņēmumi apliekami ar 21% PVN
- 6070 Ieņēmumi no dāvinājumiem un ziedojumiem
- 6080 Saņemtie pašvaldību budžeta transferti
- 7011 Izdevumi par atalgojumu
- 7012 Sociālās apdrošināšanas iemaksas
- 7021 Izdevumi par komandējumiem un dienesta braucieniem
 - 70211 Izdevumi LIAA līg.Nr SKV-L-2016/868
 - 70211 Izdevumi LIAA līg.Nr SKV-TL-2016/57
- 7022 Izdevumi par pakalpojumu apmaksu
 - 70221 Izdevumi par pakalpojumiem simtgadei
- 7023 Izdevumi par krājumiem, inventāru
 - 70231 Izdevumi par krājumiem, inventāru simtgadei
- 7024 Izdevumi par periodiku
- 7025 Nodokļu izdevu
- 7028 Izdevumi funkciju nodrošināšanai
- 7032 Izdevumi par dotācijām biedrībām un nodibinājumiem
- 7043 Izdevumi procentu atmaksai
- 7051 Intelektuālie īpašumi
- 7052 Izdevumi pamatlīdzekļu un to nolietojuma uzskaitēi
- 7058 ES līdzfinansēto projektu kapitālie izdevumi
- 7062 Sociālie pabalsti naudā iedzīvotājiem
- 7063 Sociālie pabalsti natūrā
- 7064 Pārējie maksājumi iedzīvotājiem
- 7072 Transfertu izdevumi

- 8110 Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām
 - 8111 Pamatbudžeta valūtas kursu svārstību ieņēmumi
 - 8112 Speciālā budžeta valūtas kursu svārstību ieņēmumi
 - 8113 Ziedojumu un dāvinājumu valūtas kursu svārstību ieņēmumi
- 8120 Procentu ieņēmumi
 - 8121 Pamatbudžeta procentu ieņēmumi
 - 8122 Speciālā budžeta procentu ieņēmumi
 - 8123 Ziedojumu un dāvinājumu procentu ieņēmumi
- 8130 Ieņēmumi no kapitāla daļu pārdošanas, vērtspapīru tirdzniecības un pārvērtēšanas
- 8140 Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma
- 8150 Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās
- 8190 Pārējie finanšu ieņēmumi
- 8210 Izdevumi no valūtas kursu svārstībām
 - 8211 Pamatbudžeta valūtas kursu svārstību izdevumi
 - 8212 Speciālā budžeta valūtas kursu svārstību izdevumi
 - 8213 Ziedojumu un dāvinājumu valūtas kursu svārstību izdevumi
- 8220 Procentu izdevumi
 - 8221 Pamatbudžeta procentu izdevumi
 - 8222 Speciālā budžeta procentu izdevumi
 - 8223 Ziedojumu un dāvinājumu procentu izdevumi

8230	Izdevumi no kapitāla daļu un vērtspapītu pārdošanas
8240	Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas
8290	Pārējie finanšu izdevumi
8410	Ieņēmumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības
8420	Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības
8510	Ieņēmumi no atsavināšanai paredzēto nefinanšu aktīvu pārd.
8530	Ieņēmumi no saistību dzēšanas
8550	Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazin. norakstīšanas
8551	Ieņēmumi no vērt.samaz.norakst.av.maksāj.par nefinan. aktīviem
8552	Ieņēmumi no vērt.samaz.norakst.nefinanšu aktīviem
8555	Ieņēmumi no vērt.samaz.norakst.prasībām un av.maks.par pak.
8557	Ieņēmumi no vērt.samaz.norakst.nod.,nodevām u.c.maks.budž.
8560	Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas
8570	Ieņēmumi no īstermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas
8580	Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas
8590	Pārējie iepriekš neklasificētie ieņēmumi
8610	Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas
8611	Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīš.un likvidēšanas
8612	Izdevumi no nefinanšu aktīvu atsavināšanas
8630	Izdevumi no prasību norakstīšanas un naudas līdz.iztrūkuma
8631	Izdevumi no prasību norakstīšanas
8633	Izdevumi no naudas līdzekļu iztrūkuma
8634	Izdevumi no prasību dzēš.par nodokļiem, nodevām
8650	Izdevumi aktīvu vērtības samazinājuma
8651	Izdevumi no vērt.samaz.av.maksājumiem par nefin.akt.
8652	Izdevumi no vērt.samaz.nefinanšu aktīviem
8655	Izdevumi no vērt.samaz.prasībām un av.par pakalp.
8657	Izdevumi no vērt.samaz.prasībām par nod.,nodevām
8660	Izdevumi uzkrājumu veidošanai
8690	Pārējie iepriekš neklasificētie izdevumi
8750	Iepriekšējo gadu ieņēmumi
8751	Iepriekšējo gadu kļūdas
8752	Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa
8753	Transf.ieņēmumi, kas attiecas uz iepriekš.gadu
8759	Pārējie iepriekšējo gadu ieņēmumi
8760	Iepriekšējo gadu izdevumi
8761	Iepriekšējo gadu kļūdas
8762	Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa
8763	Transf.izdevumi, kas attiecas uz iepr.pārskata gadiem
8769	Pārējie iepriekš.gadu izdevumi

ZEMBILANCE

Zembilances aktīvi

0100	Nomātie aktīvi
9110	Iespējamie aktīvi
9120	Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu
9130	Aprēķinātie līgumsodi un naudas sodi un kavējuma naudas
9140	Prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem
9190	Citi zembilances aktīvi

Zembilances pasīvi

9510	Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem,
9520	Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem u.c.
9521	Zemes, ēku un būvju iegāde un izveidošana
9522	Speciālā militārā inventāra iegāde un izveidošana
9529	Pārējo ilgtermiņa ieguldījumu iegāde un izveidošana
9530	Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu
9540	Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti
9550	Nākotnes nomas maksājumi
9560	Izsniegtie galvojumi
9590	Citas zembilances saistības
9000	Starpkonts korigējošais

Pielikums nr.2

Darījumu grāmatojumi

1. Nemateriālie ieguldījumi

1.1. Saņemot nemateriālo ieguldījumu, pamatojoties uz preču pavadzīmi – rēķinu (vai citu nemateriālā ieguldījuma iegādi pamatojošu dokumentu), budžeta iestāde palielina attiecīgo nemateriālo ieguldījumu kontu un saistību kontu par dokumentā norādīto summu.

<i>D</i>	<i>1100</i>	<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>
<i>D*</i>	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	<i>5310</i>	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

1.2. Ja budžeta iestāde ir pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk - PVN) maksātāja, PVN summu uzskaita atbilstoši normatīvajos aktos nodokļu jomā noteiktajām prasībām. Ja budžeta iestādei nav tiesības deklarācijā kā priekšnodokli iekļaut PVN vai ir tiesības samazināt maksājamo PVN tikai daļēji (daļēja PVN atprasīšanas iespēja rodas, ja iestāde piemēro PVN proporciju), neatprasāmo PVN summu ieskaita aktīva iegādes vērtībā.

1.3. Saņemot avansa maksājuma rēķinu, grāmatojumus neveic, bet rēķinu reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā. Avansa maksājuma dokumenta apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, atzīst konta “Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem” palielinājumu un tā naudas līdzekļu konta samazinājumu, no kura veic maksājumu, grāmatojot:

<i>D</i>	<i>1180</i>	<i>Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem</i>
<i>D*</i>	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	<i>2620</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

Ja saņemtais avansa maksājuma attaisnojuma dokuments uz pārskata gada beigām nav apmaksāts, to uzskaita zembilancē kodā 9540 "Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti".

1.4. Saņemot preču pavadzīmi – rēķinu par nemateriālo ieguldījumu, par kuru iepriekš veikts avansa maksājums, to reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā un iegrāmato, palielinot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu kontu un saistību kontu:

<i>D</i>	<i>1100</i>	<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>
<i>D*</i>	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	<i>5310</i>	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

1.4.1.. Vienlaikus budžeta iestāde samazina saistības iepriekš veiktā avansa maksājuma apmērā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>5310</i>	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
<i>K</i>	<i>1180</i>	<i>Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem</i>
<i>K</i>	<i>5723*</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>

1.5. Samaksājot piegādātājam atlikušo summu, budžeta iestāde atzīst konta saistību samazinājumu iepriekš veiktā maksājuma apmērā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>5310</i>	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
<i>K</i>	<i>2620</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē un kredītiestādēs</i>

1.6. Gadījumā, ja budžeta iestāde ir saņēmusi nemateriālo ieguldījumu kā dāvinājumu bez nosacījuma par tā izlietošanu konkrētam mērķim, budžeta iestāde atzīst attiecīgo nemateriālo ieguldījumu un ieņēmumus no saņemtā dāvinājuma atbilstoši komisijas novērtēšanas aktā apstiprinātajai vērtībai un veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>1100</i>	<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

1.6.1. Gadījumā, ja budžeta iestāde saņem dāvinājumā nemateriālo ieguldījumu ar tiesību aktā (ziedojumu līgumā) ietvertu atmaksas nosacījumu gadījumā, ja budžeta iestāde nepilda izlietojuma nosacījumus par ziedojumā saņemto aktīvu, budžeta iestāde atzīst attiecīgo nemateriālo ieguldījumu un saistības atbilstoši darījumu pamatojošajos dokumentos uzrādītajai vērtībai un veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>1100</i>	<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>
<i>K</i>	<i>5150</i>	<i>Īltermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>

1.7. Gadījumā, ja budžeta iestāde nemateriālo ieguldījumu saņem vispārējās valdības struktūru sektora ietvaros (bez atlīdzības no citas budžeta iestādes), budžeta iestāde nemateriālā ieguldījuma iegūšanas datumā atzīst tā sākotnējo vērtību un uzkrāto amortizāciju, kādā tas uzskaitīts tajā budžeta iestādē, kas nodeva aktīvu. Vienlaikus budžeta iestāde atzīst ieņēmumus no bez atlīdzības saņemtām vērtībām nemateriālā

ieguldījuma atlikušajā vērtībā atbilstoši darījuma būtībai saskaņā ar sadaļā “Ieņēmumi no darījumiem bez atlīdzības (nodokļi un pārvedumi)” noteiktajiem principiem.

D	1100	Nemateriālie ieguldījumi
K	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	8410	Ieņēmumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības

Budžeta iestāde turpina aprēķināt amortizāciju nemateriālā ieguldījuma atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši saņemtajai informācijai par nemateriālo ieguldījumu.

1.8. Nemateriālo ieguldījumu amortizāciju aprēķina pēc lineārās metodes to lietderīgās lietošanas laikā un atzīst kā nemateriālo ieguldījumu uzkrāto amortizāciju un pārskata perioda izdevumus vai iekļauj cita aktīva vērtībā normatīvos aktos noteiktajos gadījumos ne retāk kā reizi pārskata periodā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000*	Pamatdarbības izdevumi
K	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums

*nemateriālo ieguldījumu amortizācijas uzskaites konti

Grāmatojums, iekļaujot nemateriālā ieguldījuma uzkrāto amortizāciju cita aktīva vērtībā:

D	1140	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana vai
D	1241	Pamatlīdzekļu izveidošana
K	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums

Ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība ir mazāka par tā uzskaites vērtību, tad budžeta iestāde atzīst nemateriālā ieguldījuma vērtības samazinājumu līdz tā atgūstamajai vērtībai un pārējos izdevumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	8652	Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem
K	1199	Nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums

1.9. Budžeta iestāde palielina nemateriālā ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, norakstot iepriekšējos pārskata periodos izveidoto vērtības samazinājumu tikai tādā gadījumā, ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība ir lielāka par tā uzskaites vērtību. Šādā gadījumā aktīva uzskaites (atlikusī) vērtība, jāpalielina līdz tā atgūstamajai vērtībai un jāatzīst pārskata perioda pārējie ieņēmumi, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1199	Nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums
K	8552	Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem

1.10. Budžeta iestāde nemateriālo ieguldījumu noraksta, samazinot tā sākotnējo uzskaites vērtību par uzkrāto amortizāciju un vērtības samazinājumu, un pēc tam atlikušo vērtību noraksta atbilstošajā izdevumu kontā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1190*	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	1100	Nemateriālie ieguldījumi

**uzkrātā amortizācija.*

D	1190*	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	8552	Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem

**iepriekš atzītais vērtības samazinājums.*

D	8610*	Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas
K	1100*	Nemateriālie ieguldījumi

**atlikusī uzskaites vērtība*

1.11. Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuru atsavināšana ir ticama, pārtrauc aprēķināt amortizāciju un tos līdz to atsavināšanai uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā vērtībā, veicot sekojošus grāmatojumus:

D	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	1100	Nemateriālie ieguldījumi

D	2130	Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai
K	1100	Nemateriālie ieguldījumi

1.12. Budžeta iestāde, kas nodod nemateriālo ieguldījumu citai budžeta iestādei bez atlīdzības, attiecīgo nemateriālo ieguldījumu izslēdz no uzskaites un atzīst izdevumus no nodotām vērtībām ilgtermiņa ieguldījuma atlikušajā vērtībā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1190*	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	1100	Nemateriālie ieguldījumi

**uzkrātā amortizācija.*

D	1190*	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	8552	Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem

**iepriekš atzītais vērtības samazinājums.*

D	8420*	Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības
---	-------	---

1.13. Budžeta iestāde, pamatojoties uz komisijas sagatavoto aktu, atzīst sākotnēji uzskaitē nemateriālo ieguldījumu, tā noteiktajā vērtībā palielinot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu un atbilstošo ieņēmumu kontu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1100	Nemateriālais ieguldījums
K	8580	Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas

1.14. Gadījumā, ja inventarizācijas rezultātā ir konstatēts nemateriālo ieguldījumu iztrūkums vai bojājums, kas liegta tā tālāku izmantošanu budžeta iestādes darbībā, budžeta iestāde, pamatojoties uz iestādes vadītāja rīkojumu, attiecīgo nemateriālo ieguldījumu noraksta no uzskaites, veicot sekojošus grāmatojumus:

D	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums
K	1100	Nemateriālais ieguldījums
D	8610	Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas
K	1100	Nemateriālais ieguldījums

2. Pamatlīdzekļi

2.1. Saņemot pamatlīdzekli, pamatojoties uz pamatlīdzekļa iegādi pamatojošu attaisnojuma dokumentu, piemēram, rēķinu – pavadzīmi, budžeta iestāde palielina attiecīgo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās būvniecības kontu un saistību kontu par dokumentā norādīto summu. Ja budžeta iestāde ir pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) maksātāja, PVN summu uzskaita atbilstoši normatīvajos aktos nodokļu jomā noteiktajām prasībām. Ja budžeta iestādei nav tiesības deklarācijā kā priekšnodokli iekļaut PVN vai ir tiesības samazināt maksājamo PVN tikai daļēji (daļēja PVN atprasīšanas iespēja rodas, ja iestāde piemēro PVN proporciju), neatprasāmo PVN summu ieskaita aktīva iegādes vērtībā.

D	1240	<i>Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

2.2. Nododot pamatlīdzekli lietošanā (ekspluatācijā), pamatojoties uz budžeta iestādes iekšējā kārtībā apstiprinātu aktu par pamatlīdzekļa nodošanu lietošanā (ekspluatācijā), budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

D	1200*	<i>Pamatlīdzekļi</i>
K	1240	<i>Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība</i>

**attiecīgais pamatlīdzekļu analītiskais konts*

2.3. Saņemot avansa maksājuma rēķinu, grāmatojumus neveic, bet rēķinu reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā. Avansa maksājuma dokumenta apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, atzīst konta “Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem” palielinājumu un tā naudas līdzekļu konta samazinājumu, no kura veic maksājumu, grāmatojot:

D	1280	<i>Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

** gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

Ja saņemtais avansa maksājuma attaisnojuma dokuments uz pārskata gada beigām nav apmaksāts, to uzskaita zembilancē kodā 9540 “Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti”.

2.3.1. Saņemot preču pavadzīmi – rēķinu par pamatlīdzekli, par kuru iepriekš veikts avansa maksājums, to reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā un iegrāmato, palielinot attiecīgo pamatlīdzekļu kontu un saistību kontu:

D	1240	<i>Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

2.3.2. Vienlaikus budžeta iestāde samazina saistības iepriekš veiktā avansa maksājuma apmērā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
K	1280	<i>Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem</i>
K	5723*	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>

2.4. Samaksājot piegādātājam atlikušo summu, budžeta iestāde atzīst saistību samazinājumu iepriekš veiktā maksājuma apmērā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem
K	2620	Norēķinu konti Valsts kasē un kredītiestādēs

2.5. Gadījumā, ja budžeta iestāde dāvinājumā saņem pamatlīdzekli bez lietošanas nosacījumiem, dāvinājuma saņemšanas dienā budžeta iestāde atzīst attiecīgo pamatlīdzekli un ieņēmumus no saņemtā dāvinājuma atbilstoši komisijas novērtēšanas aktā apstiprinātajai dāvinājuma vērtībai un veic sekojošu grāmatojumu:

D	1200*	Pamatlīdzekļi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

* attiecīgais pamatlīdzekļu analītiskais konts

2.6. Veicot uzlabojumus, kas būtiski uzlabo pamatlīdzekļa funkcionalitāti, izmaksu summu par veikto uzlabojumu pieskaita pamatlīdzekļa uzskaites vērtībai vai uzkrāj pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās būvniecības kontā:

D	1200	Pamatlīdzekļi
	vai	vai
D	1240	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība
D*	5723	Pievienotās vērtības nodoklis
K	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem

*gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

2.7. Veicot izmaiņas grāmatvedības reģistros atbilstoši aktualizētajai zemes platībai, starpību starp aktualizēto vērtību un iepriekš uzskaitīto vērtību atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000*	Pamatdarbības izdevumi
K	1210	Zeme un būves

*budžeta iestāde grāmatvedības uzskaites kārtībā nosaka analītisku izdevumu kontu

D	1210	Zeme un būves
K	6000*	Pamatdarbības ieņēmumi

* budžeta iestāde grāmatvedības uzskaites kārtībā nosaka analītisku ieņēmumu kontu

2.8. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes un atzīst kā pamatlīdzekļu uzkrāto nolietojumu un pārskata perioda izdevumus vai iekļauj cita aktīva vērtībā normatīvos aktos noteiktajos gadījumos ne retāk kā reizi pārskata periodā:

D	7000*	Pamatdarbības izdevumi
K	1290	Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums

* budžeta iestāde grāmatvedības uzskaites kārtībā nosaka analītisku izdevumu uzskaiti

2.9. Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība ir mazāka par tā uzskaites vērtību, tad budžeta iestāde atzīst pamatlīdzekļa vērtības samazinājumu līdz tā atgūstamajai vērtībai un pārējos izdevumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	8652	Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinansu aktīviem
K	1299	Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Ja vērtības samazinājums ir lielāks par pamatlīdzekļa uzskaites vērtību, budžeta iestāde uzskaites vērtību samazina līdz nullei.

2.10. Budžeta iestāde palielina pamatlīdzekļa uzskaites (atlikušo) vērtību, norakstot iepriekšējos pārskata periodos izveidoto vērtības samazinājumu tikai tādā gadījumā, ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība ir lielāka par tā uzskaites vērtību. Šādā gadījumā aktīva uzskaites (atlikusī) vērtība jāpalielina līdz tā atgūstamajai vērtībai un jāatzīst pārskata perioda pārējie ieņēmumi, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	1299	<i>Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	8552	<i>Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem</i>

2.11. Gadījumā, ja budžeta iestāde pārtrauc pamatlīdzekļa turpmāku lietošanu, tā pamatlīdzekli noraksta, pamatojoties uz vadības apstiprinātu attaisnojuma dokumentu, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1290	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi*</i>

*uzkrātā nolietojuma un atzītā vērtības samazinājuma apmērā

<i>D</i>	8611	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi*</i>

*atlikusī uzskaites vērtība

2.12. Pamatlīdzekļiem, kuru atsavināšana ir ticama, pārtrauc aprēķināt nolietojumu un tos līdz to atsavināšanai uzskaita krājumu sastāvā to atlikušajā vērtībā, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1290*	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

*uzkrātais nolietojums

<i>D</i>	1290*	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

*iepriekš atzītais vērtības samazinājums

<i>D</i>	2130	<i>Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi*</i>

2.13. Budžeta iestāde, kas nodod pamatlīdzekli citai budžeta iestādei bez atlīdzības, izslēdz uzkrāto vērtības samazinājumu un atzīst pārējos ieņēmumus no aktīvu vērtības samazinājuma, kā arī izslēdz sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu un atzīst izdevumus no nodotām vērtībām bez atlīdzības pamatlīdzekļa atlikušajā vērtībā, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1290*	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

*uzkrātais nolietojums

<i>D</i>	1290*	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	8552	<i>Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem</i>

**iepriekš atzītais vērtības samazinājums*

D	8420	<i>Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības</i>
K	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

2.14. Budžeta iestāde, pamatojoties uz komisijas sagatavoto aktu, atzīst sākotnēji uzskaitē pamatlīdzekli, tā noteiktajā vērtībā palielinot atbilstošos pamatlīdzekļu un ieņēmumu kontus, un veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>
K	8580	<i>Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas</i>

2.15. Ja inventarizācijas rezultātā ir konstatēts pamatlīdzekļu iztrūkums vai bojājums, kas liegtu tā tālāku izmantošanu budžeta iestādes darbībā, piemēram, fiziski bojājumi, budžeta iestāde saskaņā ar budžeta iestādes noteikto kārtību attiecīgo pamatlīdzekli izslēdz no uzskaites, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1290	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
K	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>
D	8611	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas</i>
K	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

3. Ieguldījuma īpašumi

3.1. Iegūstot ieguldījuma īpašumu, pamatojoties uz darījumu apliecinājošiem dokumentiem, budžeta iestāde palielina attiecīgo ilgtermiņa ieguldījumu kontu un saistību kontu par dokumentā norādīto summu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

3.2. Saņemot avansa maksājuma rēķinu par ieguldījuma īpašuma iegādi, grāmatojumus neveic, bet rēķinu reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā. Avansa maksājuma dokumenta apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, atzīst attiecīgā aktīvu konta palielinājumu un tā naudas līdzekļu konta samazinājumu, no kura veic maksājumu, grāmatojot:

D	1580	<i>Avansa maksājumi par ieguldījumu īpašumiem</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

3.3. Saņemot darījumu apliecinājošu dokumentu par ieguldījuma īpašuma iegādi, par kuru iepriekš veikts avansa maksājums, to reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā un iegrāmato, palielinot ieguldījuma īpašuma kontu un saistību kontu attiecīgajā apmērā:

D	1510	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>
D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
K	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

**gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

3.3.1. Budžeta iestāde atzīst avansa maksājumu un saistību samazinājumu iepriekš veiktā avansa maksājuma vērtībā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

<i>K*</i>	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	1580	<i>Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem</i>

* *gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja*

3.4. Ieguldījuma īpašumu nolietojumu aprēķina sistemātiski pēc lineārās metodes tā lietderīgās lietošanas laikā un atzīst kā ieguldījuma īpašuma uzkrāto nolietojumu un pārskata perioda izdevumus atbilstoši pārskatu sagatavošanas periodiem, bet ne retāk kā reizi pārskata periodā.

<i>D</i>	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
<i>K</i>	1590	<i>Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums</i>

3.5. Gadījumā, ja budžeta iestāde likvidē ieguldījuma īpašumu, tā ieguldījuma īpašumu noraksta, pamatojoties uz vadības apstiprinātu attaisnojuma, budžeta iestāde ieguldījuma īpašumu noraksta, samazinot tā sākotnējo uzskaites vērtību par uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājumu, un pēc tam atlikušo vērtību noraksta atbilstošajā izdevumu kontā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	1590	<i>Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>

3.6.. Ja ieguldījuma īpašumu paredzēts atsavināt, to pārdodot, tad to līdz atsavināšanai uzskaita krājumu sastāvā. Ieguldījuma īpašumiem, kuru atsavināšana ir ticama, pārtrauc aprēķināt nolietojumu un tos līdz to atsavināšanai uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā vērtībā, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1590	<i>Ieguldījumu īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>

3.7. Budžeta iestāde, kas nodod ieguldījuma īpašumu citai budžeta iestādei bezatlīdzības ceļā, attiecīgo ieguldījuma īpašumu izslēdz no uzskaites un atzīst izdevumus no bezatlīdzības ceļā nodotām vērtībām ilgtermiņa ieguldījuma atlikušajā vērtībā, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1590*	<i>Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>

**iepriekš atzītais uzkrātais nolietojums*

<i>D</i>	1590*	<i>Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums</i>
<i>K</i>	8552	<i>Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem</i>

**iepriekš atzītais vērtības samazinājums*

<i>D</i>	8420	<i>Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības</i>
<i>K</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi*</i>

* *atlikusī uzskaites vērtība*

3.8. Budžeta iestāde, pamatojoties uz komisijas sagatavoto aktu, atzīst sākotnēji uzskaitē ieguldījuma īpašumu, komisijas noteiktajā vērtībā palielinot attiecīgo ieguldījuma īpašumu un atbilstošo ieņēmumu kontu, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašumi</i>
<i>K</i>	8580	<i>Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas</i>

3.9. Gadījumā, ja inventarizācijas rezultātā ir konstatēts ieguldījuma īpašuma iztrūkums vai apstākļi, kas liecina par aktīva iznīcināšanu prettiesiskas darbības rezultātā, budžeta iestāde, pamatojoties uz iestādes vadītāja rīkojumu, attiecīgo ieguldījuma īpašumu izslēdz no uzskaites, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	1590	<i>Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums*</i>
<i>K</i>	1500	<i>Ieguldījuma īpašums</i>

* tiek izslēgts ieguldījuma īpašuma uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums pret to sākotnējo uzskaites vērtību

D	8610	Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas
K	1500	Ieguldījuma īpašumi*

4. Bioloģiskie aktīvi

4.1. Iegādājoties bioloģisko aktīvu, budžeta iestāde atzīst bioloģisko aktīvu tā izmaksu vērtībā un, pamatojoties uz darījumu apliecinājošiem dokumentiem, palielina attiecīgo bioloģisko aktīvu kontu un saistību kontu par dokumentā norādīto summu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
K	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem

4.2. Saņemot avansa maksājuma rēķinu par bioloģiskā aktīva iegādi, grāmatojumus neveic, bet rēķinu reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā. Avansa maksājuma dokumenta apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, atzīst attiecīgā aktīvu konta palielinājumu un tā naudas līdzekļu konta samazinājumu, no kura veic maksājumu, grāmatojot:

D	1286 vai 1681	Avansa maksājumi par bioloģiskajiem un pazemes aktīviem vai Avansa maksājumi par bioloģiskajiem aktīviem lauksaimnieciskajai darbībai
K	2600	Naudas līdzekļi

4.2.1.. Saņemot darījumu apliecinājošu dokumentu par bioloģiskā aktīva iegādi, par kuru iepriekš veikts avansa maksājums, to reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā un iegrāmato, palielinot attiecīgo bioloģisko aktīvu kontu un saistību kontu attiecīgajā apmērā. Sekojoši budžeta iestāde atzīst avansa maksājumu un saistību samazinājumu iepriekš veiktā avansa maksājuma vērtībā. Budžeta iestāde veic sekojošus grāmatojumus:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
K	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
D	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
K	1286 vai 1681	Avansa maksājumi par bioloģiskajiem un pazemes aktīviem vai Avansa maksājumi par bioloģiskajiem aktīviem lauksaimnieciskajai darbībai

4.3. Bioloģisko aktīvu sākotnēji novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, atbilstoši visticamākajai aplēsei aktīva iegūšanas datumā sekojošos gadījumos:

4.3.1. iekļaujot bilancē līdz šim neuzskaitītu esošu bioloģisko aktīvu:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
K	8580	Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas

4.3.2. iekļaujot bilancē ziedojumu vai dāvinājumu veidā saņemtu bioloģisko aktīvu:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
---	------------------	--

K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi

4. 4. Iekļaujot bilancē bioloģiskos aktīvus, kuri iepriekš uzskaitīti bioloģisko aktīvu produktu sastāvā.

Grāmatojums, sākotnēji atzīstot uzskaitē bioloģiskos aktīvus, kuri iepriekš uzskaitīti bioloģisko aktīvu produktu sastāvā:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
K	2140	Bioloģisko aktīvu produkti un krājumi to uzturēšanai
K*	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

**ja rodas starpība starp krājumu uzskaites vērtību un patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas*

4.5. Gadījumā, ja budžeta iestāde iegūst bioloģisko aktīvu bez atlīdzības no citas budžeta iestādes, bioloģisko aktīvu saņemošā budžeta iestāde atzīst aktīvu tādā vērtībā, kādā tas uzskaitīts nododošās budžeta iestādes uzskaitē, un veic sekojošu grāmatojumu:

D	1260 vai 1600	Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai Lauksaimnieciskajai darbībai
K	8410	Ieņēmumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības

4.6. Gadījumā, ja pārskata perioda beigās bioloģiskā aktīva, kuru paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzskaites vērtība ir mazāka par patieso vērtību (vai mežaudzes gadījumā – Meža valsts reģistra norādīto pilno vērtību), budžeta iestāde atzīst bioloģiskā aktīva vērtības izmaiņas (palielinājumu) pamatdarbības ieņēmumos pārskata datumā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

4.7. Gadījumā, ja pārskata perioda beigās bioloģiskā aktīva, kuru paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzskaites vērtība ir lielāka par patieso vērtību (vai mežaudzes gadījumā – Meža valsts reģistra norādīto pilno vērtību), budžeta iestāde atzīst bioloģiskā aktīva vērtības izmaiņas (samazinājumu) pamatdarbības izdevumos pārskata datumā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
K	1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai

4.8. Mežaudzēm, kuras paredzētas zinātniskās pētniecības, izglītības, transporta, izklaides vai atpūtas vai drošības un kontroles mērķiem un sākotnēji atzītas, pamatojoties uz Meža valsts reģistra datiem, budžeta iestāde šo mežaudžu uzskaites vērtību:

- aktualizē atbilstoši Meža valsts reģistrā norādītajai pilnajai vērtībai, veicot meža inventarizāciju Meža likumā noteiktajā kārtībā;
- starpību starp uzskaites vērtību un Meža valsts reģistrā norādīto pilno vērtību atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos:

Gadījumā, ja pārskata perioda beigās mežaudzes uzskaites vērtība ir mazāka par Meža valsts reģistrā norādīto vērtību, budžeta iestāde atzīst mežaudzes vērtības palielinājumu pamatdarbības ieņēmumos pārskata datumā:

D	1263	Mežaudzes
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

Gadījumā, ja pārskata perioda beigās mežaudzes uzskaites vērtība ir lielāka par Meža valsts reģistrā norādīto pilno vērtību, budžeta iestāde atzīst mežaudzes uzskaites vērtības samazinājumu un pamatdarbības izdevumus pārskata datumā:

D	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
K	1263	<i>Mežaudzes</i>

4.9. Gadījumā, ja budžeta iestāde pārtrauc bioloģiskā aktīva turpmāku lietošanu, tā bioloģisko aktīvu noraksta, pamatojoties uz apstiprinātu attaisnojuma dokumentu, Budžeta iestāde izslēdz bioloģiskā aktīva uzskaites vērtību atbilstošajā izdevumu kontā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	8611	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas</i>
K	1260 vai	<i>Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai</i>
	1600	<i>Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai</i>

4.10. Bioloģiskos aktīvus, kurus paredzēts atsavināt, tos pārdodot, un to atsavināšana ir ticama, līdz to atsavināšanai uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā to uzskaites vērtībā. Pamatojoties uz attaisnojuma dokumentu, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

D	2130	<i>Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai</i>
K	1260 vai	<i>Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai</i>
	1600	<i>Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai</i>

4.11. Budžeta iestāde, kas nodod bioloģisko aktīvu citai budžeta iestādei bez atlīdzības, attiecīgo bioloģisko aktīvu izslēdz no uzskaites un atzīst izdevumus no nodotām vērtībām bioloģiskā aktīva uzskaites vērtībā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	8420	<i>Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības</i>
K	1260 vai	<i>Bioloģiskie un pazemes aktīvi vai</i>
	1600	<i>Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai</i>

5. Ieguldījumi radnieciskās un asociētās kapitālsabiedrībās.

5.1. Budžeta iestāde atzīst ieguldījumu radniecīgajā kapitālsabiedrībā dienā, kad tā iegūst 50,001 – 100% no akcionāru vai dalībnieku balsstiesībām kapitālsabiedrībā.

D	1311	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
	<i>vai</i>	
	1380	<i>Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem</i>
K	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

Piemēram, ieguldot pamatlīdzekli, budžeta iestāde veic sekojošus grāmatojumus:

1) Budžeta iestāde pamatlīdzekli izslēdz no pamatlīdzekļu sastāva, tā uzskaites (atlikušo) vērtību atzīstot krājumu sastāvā saskaņā ar budžeta iestādes vadības pieņemto lēmumu:

D	2132	<i>Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai</i>
D	1290	<i>Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums</i>
K	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>

2) Veicot ieguldījumu kapitālsabiedrībā un ieguldot nefinanšu aktīvu, pamatojoties uz pieņemšanas un nodošanas aktu, izslēdz nefinanšu aktīvu un atzīst pārējos izdevumus:

D	8610	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas</i>
K	2132	<i>Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai</i>

3) Veicot ieguldījumu kapitālsabiedrībā un ieguldot finanšu aktīvu, pamatojoties uz pieņemšanas un nodošanas aktu, izslēdz finanšu aktīvu un atzīst finanšu izdevumus:

D	8290	<i>Pārējie finanšu izdevumi</i>
---	------	---------------------------------

K 2500 Īstermiņa finanšu ieguldījumi*

**Finanšu aktīvs iepriekš pārgrāmatots no ilgtermiņa ieguldījumiem*

4) Dienā, kad budžeta iestāde iegūst kontroli pār kapitālsabiedrību, budžeta iestāde atzīst līdzdalību (ieguldījumu) kapitālsabiedrībā un finanšu ieņēmumus kapitāldaļu patiesajā vērtībā:

<i>D</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>Vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>
<i>K</i>	<i>8150</i>	<i>Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās</i>

Grāmatojums, palielinot līdzdalības uzskaites vērtību:

<i>D</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>
<i>K</i>	<i>8140</i>	<i>Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma</i>

Grāmatojums, samazinot līdzdalības uzskaites vērtību:

<i>D</i>	<i>8240</i>	<i>Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas</i>
<i>K</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>

Grāmatojums, uzskaitot palielinājumu līdzdalības uzskaites vērtībā un pārējās rezervēs:

<i>D</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>
<i>K</i>	<i>3360</i>	<i>Pārējās rezerves</i>

Grāmatojums, uzskaitot samazinājumu līdzdalības uzskaites vērtībā un pārējās rezervēs:

<i>D</i>	<i>3360</i>	<i>Pārējās rezerves</i>
<i>K</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>

5.2. Pārskata gadā budžeta iestāde uzskaita kapitālsabiedrības izmaksātās dividendes (proporcionāli ieguldījuma daļai) un citus maksājumus par ilgtermiņa finanšu ieguldījumu kā līdzdalības vērtības samazinājumu un:

5.2.1. pašvaldības atzīst naudas līdzekļus dividenžu saņemšanas rezultātā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2620</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	<i>1311</i>	<i>Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā</i>
		<i>vai</i>
	<i>1321</i>	<i>Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā</i>

5.3. Finanšu ieguldījumus, kurus plāno realizēt nākamo 12 mēnešu laikā un kuru atsavināšanu uzskata par ticamu saskaņā ar noteiktiem kritērijiem, pārskata perioda

beigās pārklasificē un uzrāda kā īstermiņa finanšu ieguldījumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2511	Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
	vai	
	2521	Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā
K	1311	Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
	vai	
	1321	Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā

5.4. Budžeta iestāde samazina līdzdalības uzskaites vērtību, ja tā atsavina savu līdzdalības daļu, un atzīst finanšu izdevumus. Atlīdzību novērtē patiesajā vērtībā un atbilstoši tās ekonomiskajai būtībai atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos, veicot sekojošus grāmatojumus:

Budžeta iestāde, izslēdzot savu līdzdalības daļu, atzīst finanšu izdevumus

D	8230	Izdevumi no kapitāla daļu un vērtspapīru pārdošanas
K	2511	Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
	vai	
	2521	Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā

Budžeta iestāde, pārdodot savu līdzdalības daļu, atzīst finanšu ieņēmumus:

D	2311	Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem
K	8130	Ieņēmumi no kapitāla daļu pārdošanas, vērtspapīru tirdzniecības un pārvērtēšanas

5.5. Budžeta iestāde līdzdalību radniecīgajā kapitālsabiedrībā pārklasificē par līdzdalību asociētajā kapitālsabiedrībā (pēc kapitāldaļu pārdošanas), ja budžeta iestādes līdzdalība kapitālsabiedrībā ir robežās no 20,001 procentiem un ne vairāk kā 50,001 procentiem no balsstiesībām kapitālsabiedrībā, veicot sekojošu grāmatojumu darījuma datumā:

D	1321	Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā
K	1311	Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā

5.6. Budžeta iestāde līdzdalību pārklasificē par citiem finanšu ieguldījumiem un pārtrauc pašu kapitāla metodes pielietošanu, ja budžeta iestādes balsstiesības kapitālsabiedrībā, pēc savu daļu atsavināšanas, ir mazākas par 20,001 procentiem. Finanšu ieguldījuma uzskaites vērtība datumā, kad ieguldījumu pārstāj klasificēt kā līdzdalību radniecīgajā vai asociētajā kapitālsabiedrībā, ir uzskatāma par pārējo finanšu ieguldījumu sākotnējo vērtību to atzīšanai izmaksu vērtībā.

D	1359	Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi
K	1311	Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
	vai	
	1321	Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā

6. Krājumi

6.1. Saņemot krājumus, pamatojoties uz preču pavadzīmi – rēķinu (vai citu krājumu iegādi pamatojošu dokumentu), budžeta iestāde palielina attiecīgo krājumu kontu un saistību kontu par dokumentā norādīto summu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2100	Krājumi
D*	5723	Pievienotās vērtības nodoklis
K	5310	Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņņēmējiem

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

6.2. Gadījumā, ja budžeta iestāde saņēmusi krājumus un veikusi to apmaksu, taču pēc saņemšanas konstatējusi, ka piegādātie krājumi neatbilst iepirkuma līguma kvalitātes prasībām, kas dod tai tiesības krājumus atgriezt un samaksu saņemt atpakaļ. Atgriežot krājumus un par tiem izrakstot rēķinu-pavadzīmi, tā veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
<i>K</i>	2100	<i>Krājumi</i>
<i>D</i>	2300	<i>Īstermiņa prasības</i>
		<i>vai</i>
<i>D</i>	2100	<i>Krājumi</i>
<i>K</i>	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>

6.3. Saņemot avansa maksājuma rēķinu par krājumu iegādi, budžeta iestāde grāmatojumus neveic, bet rēķinu reģistrē budžeta iestādes uzskaites sistēmā. Avansa maksājuma dokumenta apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, budžeta iestāde atzīst konta “Avansa maksājumi par krājumiem” palielinājumu un tā naudas līdzekļu konta samazinājumu, no kura veic maksājumu, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2181	<i>Avansa maksājumi par krājumiem</i>
<i>D*</i>	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	2600	<i>Naudas līdzekļi</i>

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

6.3.1.. Saņemot preču pavadzīmi – rēķinu par krājumiem, par kuru iepriekš veikts avansa maksājums, budžeta iestāde to reģistrē uzskaites sistēmā un veic grāmatojumu, palielinot attiecīgo krājumu kontu un saistību kontu:

<i>D</i>	2100	<i>Krājumi</i>
<i>D*</i>	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

Vienlaicīgi budžeta iestāde atzīst konta “Avansa maksājumi par krājumiem” un saistību samazinājumu iepriekš veiktā avansa maksājuma vērtībā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	5310	<i>Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
<i>K</i>	2181	<i>Avansa maksājumi par krājumiem</i>
<i>K*</i>	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

6.4. Ja budžeta iestāde krājumus saņem bez atlīdzības no citas budžeta iestādes, budžeta iestāde krājumu iegūšanas datumā atzīst to sākotnējo vērtību tādā apmērā, kādā tie uzskaitīti tajā budžeta iestādē, kas nodeva aktīvu. Ja nepieciešams, budžeta iestāde pārklasificē krājumus atbilstoši budžeta iestādes grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajām prasībām. Vienlaikus budžeta iestāde atzīst ieņēmumus no bez atlīdzības saņemtām vērtībām saskaņā ar sadaļā “Ieņēmumi no darījumiem bez apmaiņas (nodokļi un pārvedumi)” noteiktajiem principiem. Šajā situācijā tiek veikts sekojošs grāmatojums:

<i>D</i>	2100	<i>Krājumi</i>
<i>K</i>	8410	<i>Ieņēmumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības</i>

6.5. Ja budžeta iestāde saņem bez atlīdzības krājumus no citas budžeta iestādes, kas krājumu vērtību iepriekš atzinusi izdevumos, tad budžeta iestāde nodrošina krājumu uzskaiti daudzuma vienībās līdz faktiskai to norakstīšanai.

6.6. Ja budžeta iestāde ir saņēmusi krājumus kā dāvinājumu, piemēram, mācību grāmatu ziedojums no starptautiskas organizācijas, krājumu izmaksas ir šo krājumu patiesā vērtība ziedojuma iegūšanas dienā. Patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz ar dāvinājuma un ziedojuma saņemšanu saistītiem dokumentiem vai veicot saņemto krājumu novērtējumu. Aktīva novērtējumu veic budžeta iestādes vadītāja izveidota komisija, ja nepieciešams, pieaicinot attiecīgās jomas speciālistus, vai iestādes atbildīgais attiecīgās jomas speciālists un sagatavo ziedojuma/dāvinājuma novērtēšanas aktu. Daudziem aktīviem patieso vērtību var noteikt, pamatojoties uz tirgus cenām. Budžeta iestāde atzīst attiecīgos krājumus un ieņēmumus vai nākamo periodu ieņēmumus no saņemtā dāvinājuma atbilstoši novērtēšanas aktā apstiprinātajai vērtībai un veic sekojošu grāmatojumu:

D	2100	Krājumi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

6.7. Budžeta iestāde novērtē pašreizējās aizstāšanas izmaksas katrai krājumu vienībai vai krājumu vienību grupai, ja tā nav nodota lietošanā vai izlietota. Ja krājumu pašreizējās aizstāšanas izmaksas ir zemākas par šo krājumu iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu, budžeta iestāde krājumus uzskaita pašreizējo aizstāšanas izmaksu vērtībā, norakstot pamatdarbības izdevumos starpību, kas rodas starp iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu un pašreizējām aizstāšanas izmaksām, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
K	2110	Izejvielas un materiāli
K	2120	Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi
K	2140	Bioloģisko aktīvu produkti un krājumi to uzturēšanai
K	2160	Inventārs /izņemot kontu 2161 Ilgstoši lietojams inventārs/

6.8. Krājumu vērtības samazinājumu uzskaita atsevišķā kontā krājumu grupas sastāvā, atzīstot pārējos izdevumus:

D	8652	Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem
K	2190	Vērtības samazinājums krājumiem

6.9. Budžeta iestāde palielina ilgstoši lietojamā inventāra uzskaites (atlikušo) vērtību, norakstot iepriekšējos pārskata periodos izveidoto vērtības samazinājumu tikai tādā gadījumā, ja ilgstoši lietojamā inventāra atgūstamā vērtība ir lielāka par tā uzskaites vērtību. Šādā gadījumā aktīva uzskaites (atlikusī) vērtība jāpalielina līdz tā atgūstamajai vērtībai un jāatzīst pārskata perioda pārējie ieņēmumi, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2190	Vērtības samazinājums krājumiem
K	8552	Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem

6.10. Krājumus likvidējot vai konstatējot to iztrūkumu vai iznīcināšanu prettiesiskas darbības dēļ, krājumus izslēdz no uzskaites, norakstot to uzskaites vērtību izdevumos.

D	8611	Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas
K	2100	Krājumi

6.11. Gadījumā, kad budžeta iestāde izsniedz krājumus lietošanā vai fiziski izlieto, budžeta iestāde izslēdz krājumu vērtību, pamatojoties uz materiālo vērtību (krājumu) izsniegšanu apliecinošiem dokumentiem (9.apakšnodaļā sniegts attaisnojuma dokumenta paraugs), veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>7000</i>	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>

6.12. Krājumu pārdošanas dienā budžeta iestāde, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, noraksta krājumu vērtību, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	<i>8612</i>	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu atsavināšanas</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>

6.13. Gadījumā, kad budžeta iestāde nodod krājumus citai budžeta iestādei bez atlīdzības, budžeta iestāde izslēdz krājumu vērtību, pamatojoties uz apliecinošiem dokumentiem, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>8420</i>	<i>Izdevumi no saņemtām un nodotām vērtībām bez atlīdzības</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>

6.14. Citos gadījumos, piemēram, ja budžeta iestāde konstatējusi apstākli, kas liegtu tālāku krājumu izmantošanu budžeta iestādes funkciju nodrošināšanai, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, budžeta iestāde izslēdz krājumu vērtību, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>8611</i>	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>

6.15. Pārdodot, apmainot vai izplatot krājumus, šo krājumu uzskaites vērtību budžeta iestāde atzīst izdevumos periodā, kurā atzīt atbilstošos ieņēmumus. Ja atbilstošu ieņēmumu nav, budžeta iestāde izdevumos atzīst, kad tiek izplatītas preces vai sniegts atbilstošs pakalpojums. Krājumu vērtības norakstīšanas summa un visi krājumu zudumi jāatzīst kā izdevumi periodā, kurā veikta šo krājumu vērtības norakstīšana vai radušies zudumi:

<i>D</i>	<i>2190</i>	<i>Vērtības samazinājums krājumiem</i>
<i>K</i>	<i>8552</i>	<i>Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem</i>
<i>D</i>	<i>8611</i>	<i>Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi*</i>

*atlikusī uzskaites vērtība

6.16. Dažus krājumus var attiecināt uz citiem aktīvu kontiem, piemēram, krājumus, kurus budžeta iestāde izmanto kā pamatlīdzekļu sastāvdaļu gadījumos, kad budžeta iestāde pati veic pamatlīdzekļa izveidošanu. Ja budžeta iestāde iekļauj krājumu vērtību pamatlīdzekļu izveidošanas izmaksās kontā "Pamatlīdzekļu izveidošana", budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>1241</i>	<i>Pamatlīdzekļu izveidošana</i>
<i>K</i>	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>

7. Prasības

7.1. Budžeta iestāde atzīst prasības un ieņēmumus, pamatojoties uz izrakstīto rēķinu vai citu attaisnojuma dokumentu, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2300</i>	<i>Īstermiņa prasības</i>
----------	-------------	---------------------------

<i>K</i>	<i>6000 vai</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi vai</i>
<i>K</i>	<i>8510</i>	<i>Ieņēmumi no atsavināšanai paredzēto nefinanšu aktīvu pārdošanas</i>

7.2. Prasību sastāvā kā uzkrātos ieņēmumus budžeta iestāde uzskaita ieņēmumus, kas attiecas uz pārskata periodu vai iepriekšējiem periodiem, bet par kuriem pārskata perioda beigās nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments (piemēram, rēķins). Budžeta iestāde aprēķina ieņēmumus, kas attiecināmi uz pārskata periodu, piemēram, saskaņā ar līgumu, un atzīst uzkrātos ieņēmumus, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	<i>2360</i>	<i>Uzkrātie ieņēmumi</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

Kad nākamajā periodā tiek izsniegts attiecīgais norēķinu attaisnojuma dokuments, uzkrātie ieņēmumi tiek samazināti un tiek atzīta prasība:

<i>D</i>	<i>2300</i>	<i>Īstermiņa prasības</i>
<i>K</i>	<i>2360</i>	<i>Uzkrātie ieņēmumi</i>

7.3. Budžeta iestāde, saņemot prasību apmaksu, prasību samazina atbilstoši saņemtā maksājuma apmēram, veicot sekojošu grāmatojumu :

<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>2300</i>	<i>Īstermiņa prasības</i>

7.4. Pārskata perioda beigās aprēķina un apgrozāmo līdzekļu sastāvā norāda ilgtermiņa prasību īstermiņa daļu. Budžeta iestāde pārklasificē ilgtermiņa prasību īstermiņa daļu uz apgrozāmajiem līdzekļiem, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2300</i>	<i>Īstermiņa prasības</i>
<i>K</i>	<i>1400</i>	<i>Ilgtermiņa prasības</i>

7.5. Apmaksas dienā, pamatojoties uz maksājuma uzdevumu, budžeta iestāde palielina attiecīgo nākamo periodu izdevumu kontu un samazina naudas līdzekļu kontu, no kura veikts maksājums, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2400</i>	<i>Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem</i>
<i>K</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>

7.6. Budžeta iestāde noraksta nākamo periodu izdevumus reizi mēnesī, kad budžeta iestāde ir saņēmusi pakalpojumu, uz kuru attiecas iepriekš atzītie nākamo periodu izdevumi. Ja pakalpojums saņemts pa daļām vai pakāpeniski, budžeta iestāde atzīst izdevumus saņemtās pakalpojumu daļas vērtībā, pamatojoties uz līgumu un/vai pakalpojuma saņemšanu apliecināšiem dokumentiem. Ja pakalpojums tiek saņemts vairāku mēnešu garumā (preses abonēšana, apdrošināšana u.c.), budžeta iestāde atzīst izdevumu summu, kas proporcionāli attiecas uz konkrēto mēnesi. Atzīstot izdevumus, kas proporcionāli attiecas uz konkrēto pārskata periodu (piemēram, mēnesi) vai saņemto pakalpojumu, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>7000</i>	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
<i>K</i>	<i>2400</i>	<i>Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem</i>

7.7. Pārskata periodā, kurā sniegts pakalpojums, pamatojoties uz izrakstīto rēķinu, budžeta iestāde atzīst ieņēmumus un prasības par pakalpojuma sniegšanu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2300	Īstermiņa prasības
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts)
K	5723	Pievienotās vērtības nodoklis

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

7.8. Saņemot apmaksu par pakalpojumiem, budžeta iestāde samazina atzītās prasības un grāmato:

D	2600	Naudas līdzekļi
K	2300	Īstermiņa prasības

7.9. Pārskata perioda beigās budžeta iestāde aprēķina un atzīst ieņēmumus, kas attiecas uz pārskata periodu, bet par kuriem rēķins vēl nav sagatavots, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2364	Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

7.10. Nākamajā pārskata periodā, izrakstot rēķinu par pakalpojumiem, kas sniegti iepriekšējā pārskata periodā, budžeta iestāde atzīst prasības un samazina uzkrātos ieņēmumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2300	Īstermiņa prasības
K	2364	Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem
K*	5723	Pievienotās vērtības nodoklis

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

7.11. Ja budžeta iestāde anulē pārskata gadā izrakstīto rēķinu, tā izraksta kredītrēķinu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	6000	Pamatdarbības ieņēmumi
D*	5723	Pievienotās vērtības nodoklis (korekcija)
K	2300	Īstermiņa prasības

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

7.12. Ja budžeta iestāde anulē iepriekšējā pārskata gadā izrakstīto rēķinu, tā izraksta kredītrēķinu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
D*	5723	Pievienotās vērtības nodoklis (korekcija)
K	2300	Īstermiņa prasības

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

8. Avansa maksājumu darbiniekiem uzskaitē

8.1.. Ja saskaņā ar budžeta iestādes vadītāja apstiprināto grāmatvedības uzskaites kārtību budžeta iestāde izsniedz savam darbiniekam avansu (piemēram, saimnieciskiem izdevumiem, komandējumu izdevumiem), budžeta iestāde atzīst attiecīgo prasību un samazina naudas līdzekļus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2380	Prasības pret personālu
K	2600	Naudas līdzekļi

8.2. Saņemot no darbinieka izlietotā avansa (saimniecisko izdevumu, komandējumu izdevumu u.tml.) atskaiti, budžeta iestāde samazina prasības pret darbinieku un atzīst pamatdarbības izdevumus vai aktīvus, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>7000</i>	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
	<i>1000</i>	<i>Ilgtermiņa ieguldījumi</i>
	<i>2100</i>	<i>Krājumi</i>
<i>K</i>	<i>2380</i>	<i>Prasības pret personālu</i>

9. Naudas līdzekļi

9.1. Saņemot naudas līdzekļus norēķinu kontā, budžeta iestāde atbilstoši darījumu apliecinājumiem (piemēram, norēķinu konta izrakstam u.c.) atzīst naudas līdzekļu palielinājumu naudas līdzekļu kontos saņemtās summas apjomā un samazina attiecīgo aktīvu, palielina pasīvu kontu vai atzīst ieņēmumus atbilstoši naudas saņemšanas iemeslam, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>2300</i>	<i>Īstermiņa prasības</i>
<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

Grāmatojums, saņemot naudas līdzekļus un atzīstot saistības, piemēram, atzīstot saņemto avansu par pakalpojumiem:

<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>5000</i>	<i>Saistības</i>

Grāmatojums asignējuma saņemšanas dienā:

<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

9.2 Veicot maksājumu, budžeta iestāde atzīst naudas līdzekļu samazinājumu un uzskaita attiecīgo darījumu – naudas maksājumu rezultātā iegūtos aktīvus, samazinātās saistības vai, atsevišķos gadījumos, tiešu izdevumu apmaksu (piemēram, līgumsodu apmaksu), veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>1280</i>	<i>Avansa maksājumi par</i>
		<i>pamatlīdzekļiem</i>
<i>K</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>

Grāmatojums, maksājot naudas līdzekļus un samazinot saistības, piemēram, samazinot saistības pret piegādātāju:

<i>D</i>	<i>5000</i>	<i>Saistības</i>
<i>K</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>

Grāmatojums, atmaksājot neiztērētos asignējuma veidā piešķirtos līdzekļus pārskata perioda beigās:

<i>D</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>
<i>K</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>

9.3. Noguldot naudas līdzekļus, budžeta iestāde veic sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	2630	<i>Naudas ekvivalenti</i>
<i>K</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

9.4. Dienā, kad noguldījuma termiņš beidzas un līdzekļus ieskaita budžeta iestādes norēķinu kontā, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	2630	<i>Naudas ekvivalenti</i>

9.5. Nauda, kas pirms pārskata perioda beigām tiek pārskaitīta uz budžeta iestādes norēķinu kontu, taču tiek saņemta nākamā perioda sākumā, pārskata perioda beigās tiek uzskaitīta kā nauda ceļā. Nauda ceļā tiek uzskaitīta tikai tādā gadījumā, ja to pamato attiecīgi attaisnojuma dokumenti. Ja norēķini tiek veikti vienas budžeta iestādes ietvaros no viena norēķinu konta uz citu norēķinu kontu vai no kases uz norēķinu kontu, un uz pārskata gada beigām nauda norēķinu kontā vēl nav saņemta, budžeta iestāde pārskata perioda beigās attiecīgo summu atzīst kā naudu ceļā, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2670	<i>Nauda ceļā</i>
<i>K</i>	2620 <i>vai</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās vai Kase</i>

9.6. Dienā, kad budžeta iestāde saņem iepriekšējā pārskata periodā pārskaitīto naudu attiecīgajā norēķinu kontā, tā veic sekojošu grāmatojumu

<i>D</i>	2620 <i>vai</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās vai Kase</i>
<i>K</i>	2670	<i>Nauda ceļā</i>

9.7. Ja darījuma partneris par pakalpojumu, precēm vai citu darījumu norēķinās ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī (POS terminālī) vai citā alternatīvā sistēmā, budžeta iestāde norēķinu dienā atzīst konta “Nauda ceļā” palielinājumu un samazina attiecīgās prasības vai atzīst saistības, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2670	<i>Nauda ceļā</i>
<i>K</i>	2300 <i>vai</i>	<i>Īstermiņa prasības vai</i>
	5000	<i>Saistības</i>

9.8. Saņemot naudas līdzekļus norēķinu kontā, budžeta iestāde samazina konta “Nauda ceļā” atlikumu un atzīst naudas līdzekļu norēķinu kontā palielinājumu, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	2670	<i>Nauda ceļā</i>

9.9. Saņemot drošības naudu vai citus naudas līdzekļus, kas nav budžeta iestādes īpašums, budžeta iestāde palielina atbilstošo naudas līdzekļu kontu un atzīst saistības, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	2624 <i>vai</i>	<i>Citu budžetu līdzekļi vai</i>
	2614	<i>Citu budžetu līdzekļi</i>
<i>K</i>	5813	<i>Saistības par saņemto drošības naudu un citiem naudas līdzekļiem</i>

9.10. Katra pārskata gada beigās budžeta iestāde ārvalstu valūtas naudas atlikumus un ārvalstu valūtās izteikto avansu, aizdevumu vai aizņēmumu atlikumus, kā arī citus ārvalstu valūtās maksājamus debitoru vai kreditoru parādu atlikumus pārrēķina no attiecīgās ārvalsts valūtas uz eiro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās, un iegūto ieņēmumus vai izdevumus (pozitīvo vai negatīvo starpību) ieraksta grāmatvedības reģistros:

9.10.1 ja pārvērtēšanas rezultātā veidojas ieņēmumi no valūtas kursa svārstībām, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	<i>8110</i>	<i>Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām</i>

9.10.2. ja pārvērtēšanas rezultātā veidojas izdevumi no valūtas kursa svārstībām, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>8210</i>	<i>Izdevumi no valūtas kursu svārstībām</i>
<i>K</i>	<i>2600</i>	<i>Naudas līdzekļi</i>

10. Uzkrājumi

10.1. Ja ir ticams, ka budžeta iestādei pārskata datumā pastāv pašreizējs pienākums, un ir izpildīti uzkrājumu atzīšanas kritēriji, budžeta iestāde atzīst uzkrājumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>8660</i>	<i>Izdevumi uzkrājumu veidošanai</i>
<i>K</i>	<i>4000</i>	<i>Uzkrājumi</i>

10.2. Ja vairs nav ticams, ka pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums, budžeta iestāde samazina izveidotos uzkrājumus, atzīstot pārējos ieņēmumus. Uzkrājumu samazinājumu veic par tādu summu, par kādu uzkrājumi bija sākotnēji atzīti vai mazāku, ja aplēsts, ka resursu izlietojums būs mazāks nekā sākotnēji plānots. Uzkrājumus samazinot, budžeta iestāde veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>4000</i>	<i>Uzkrājumi</i>
<i>K</i>	<i>8560</i>	<i>Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas</i>

10.3. Ja kļūst ticams, ka pienākuma izpildei būs nepieciešams lielāks resursu izlietojums vai citu aplēšu izmaiņu gadījumā, kuru rezultātā aprēķinātā uzkrājumu vērtība ir lielāka nekā sākotnēji atzīta, budžeta iestāde palielina uzkrājumu uzskaites vērtību attiecīgajā apmērā, atzīstot pārējos izdevumus:

<i>D</i>	<i>8660</i>	<i>Izdevumi uzkrājumu veidošanai</i>
<i>K</i>	<i>4000</i>	<i>Uzkrājumi</i>

10.4. Naudas laika vērtības dēļ uzkrājumi, kas saistīti ar naudas aizplūšanu neilgi pēc pārskata datuma, ir apgrūtinošāki par tiem, kas saistīti ar vēlākā laikā notikušu naudas aizplūšanu tādā pašā apmērā. Uzkrājumus diskontējot pa vairākiem gadiem, uzkrājumu uzskaites vērtība (pašreizējā vērtība) katrā pārskata periodā pieaug, tādējādi parādot laika faktora ietekmi. Šo pieaugumu budžeta iestāde atzīst kā procentu izdevumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	8220	<i>Procentu izdevumi</i>
K	4000	<i>Uzkrājumi</i>

10.5. Budžeta iestāde izlieto uzkrājumus vienīgi tādiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi bija sākotnēji atzīti, lai pārskata lietotājs gūtu pareizu priekšstatu par uzkrājumu izmaiņu pārskata periodā.

D	4000	<i>Uzkrājumi</i>
K	5000	<i>Saistības</i>

11. Saistības un nākamo periodu ieņēmumi

11.1. Saņemot attaisnojuma dokumentu (rēķinu, pavadzīmi) par pakalpojumu izpildi vai preču piegādi, budžeta iestāde atzīst aktīvu kontu palielinājumu vai izdevumus un atzīst īstermiņa vai ilgtermiņa saistības, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	1000	<i>Ilgtermiņa ieguldījumi</i>
		<i>vai</i>

D	2100	<i>Krājumi</i>
		<i>vai</i>

D	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
---	------	-------------------------------

D*	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
----	------	--------------------------------------

K	5311	<i>Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

* gadījumā, ja budžeta iestāde ir PVN maksātāja

11.2. Veicot saņemtā attaisnojuma dokumenta apmaksu, budžeta iestāde atzīst atbilstošo saistību un naudas līdzekļu kontu samazinājumu, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5311	<i>Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

K	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
---	------	--

11.3. Katra pārskata perioda beigās budžeta iestāde nodala īstermiņa saistību daļu un ilgtermiņa saistību daļu. Budžeta iestāde pārskata perioda datumā pārgrāmato ilgtermiņa saistību daļu uz īstermiņa saistībām, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5131	<i>Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	--

K	5311	<i>Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

11.4. Saistību sastāvā kā uzkrātās saistības budžeta iestāde uzskaita tādus izdevumus, kas saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem vai citiem attaisnojuma dokumentiem attiecas uz pārskata periodu, bet attiecībā uz kuriem nav pienācis norēķinu attaisnojuma dokumenta iesniegšanas termiņš, un par kuriem ir skaidri zināmas saistību summas. Budžeta iestāde atzīst uzkrātās saistības, veicot sekojošus grāmatojumus:

D	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
---	------	-------------------------------

K	5424	<i>Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

11.5. Budžeta iestāde nākamajā pārskata periodā, saņemot norēķinu attaisnojuma dokumentu, dzēš uzkrātās saistības un atzīst saistības pret darījuma partneri, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
---	------	-------------------------------

D	5424	<i>Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

D	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
---	------	--------------------------------------

K	5311	<i>Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem</i>
---	------	---

11.6. Budžeta iestāde, saņemot maksājumus par pakalpojumiem, kurus sniegs nākamajos periodos vai aktīviem (precēm), kuru piegāde notiks nākamajos periodos atzīst nākamo periodu ieņēmumu un naudas līdzekļu palielinājumu vai atzīst šos maksājumus kā saņemto avansu, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>2620</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	<i>5150</i>	<i>Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
<i>K</i>	<i>vai</i>	<i>maksājumi</i>
<i>K</i>	<i>5910</i>	<i>Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>

11.7. Pārskata perioda beigās budžeta iestāde aprēķina nākamo periodu ieņēmumu daļu un saņemto avansu daļu, kuras preču piegādes, pakalpojumu sniegšanas vai ieņēmumos atzīšanas termiņš nepārsniedz 12 mēnešus no bilances datuma, un pārgrāmato uz īstermiņa saistībām, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>5150</i>	<i>Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
<i>K</i>	<i>5910</i>	<i>Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>

11.8. Aktīva piegādes vai pakalpojumu sniegšanas dienā budžeta iestāde atzīst prasības pret debitoru un ieņēmumus, kā arī vienlaicīgi samazina saņemtos avansus vai nākamo periodu ieņēmumus, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	<i>2310</i>	<i>Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>
<i>K</i>	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>

<i>D</i>	<i>5910</i>	<i>Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
<i>D</i>	<i>5723</i>	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	<i>2310</i>	<i>Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem</i>

11.9. Ja gadījumā budžeta iestāde saņem finanšu palīdzību, finansiālo atbalstu, dāvinājumus vai ziedojumus un tiesību aktā, saskaņā ar kuru ir saņemti resursi, ietverts iepriekšminētais nosacījums, budžeta iestāde veic sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	<i>1000</i>	<i>Ilgtermiņa ieguldījumi</i>
	<i>vai</i>	
<i>D</i>	<i>2620</i>	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	<i>5910</i>	<i>Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
<i>K</i>	<i>vai</i>	<i>Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
	<i>5150</i>	
<i>D</i>	<i>5910</i>	<i>Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi</i>
<i>K</i>	<i>6000</i>	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

11.10. Aprēķinot darba samaksu budžeta iestādes darbiniekiem, atzīst attiecīgās saistības un izdevumus, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	<i>7000</i>	<i>Pamatdarbības izdevumi</i>
<i>K</i>	<i>5610</i>	<i>Norēķini par darba samaksu</i>
<i>K</i>	<i>5720</i>	<i>Nodokļi, sociālās apdrošināšanas maksājumi un citi maksājumi</i>

11.11. Izmaksājot naudas līdzekļus, samazina saistību un naudas līdzekļu kontus, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	5610	<i>Norēķini par darba samaksu</i>
<i>D</i>	5720	<i>Nodokļi, sociālās apdrošināšanas maksājumi un citi maksājumi</i>
<i>K</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

11.12. Budžeta iestāde aprēķina kopējo uzkrāto saistību summu budžeta iestādes darbinieku neizmantotajiem atvaļinājumiem, saskaitot uzkrāto saistību summu katram darbiniekam, un atzīst uzkrātās saistības budžeta iestādes darbinieku ikgadējiem atvaļinājumiem, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	7000	<i>Pamatdarbības izdevumi (uzkrātās atvaļinājuma un sociālās apdrošināšanas izmaksas)</i>
<i>K</i>	5421	<i>Uzkrātās saistības norēķiniem ar darbiniekiem</i>
<i>K</i>	5422	<i>Uzkrātās saistības norēķiniem par nodokļiem un sociālās apdrošināšanas maksājumiem</i>

12. Noma

12.1. Budžeta iestāde nomas uzsākšanas datumā veic sekojošu grāmatojumu, atzīstot aktīvu un saistības par nomu minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā:

<i>D</i>	1100	<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>
	<i>vai</i>	<i>vai</i>
	1200	<i>Pamatlīdzekļi</i>
<i>D</i>	5723	<i>Pievienotās vērtības nodoklis</i>
<i>K</i>	5135	<i>Ilgtermiņa saistības par finanšu nomu</i>
<i>K</i>	5315	<i>Īstermiņa saistības par finanšu nomu</i>

12.2. Finanšu nomas procentu maksājumus atzīst finanšu izdevumos periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no tā, vai nauda ir samaksāta, veicot sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	8220	<i>Procentu izdevumi</i>
<i>K</i>	5317	<i>Saistības par procentu un citiem maksājumiem</i>

12.3. Pārskata perioda beigās budžeta iestāde aprēķina to finanšu nomas saistību daļu, kura atmaksājama 12 mēnešu laikā no bilances datuma, un veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	5135	<i>Ilgtermiņa saistības par finanšu nomu</i>
<i>K</i>	5315	<i>Īstermiņa saistības par finanšu nomu</i>

12.4. Nomas uzsākšanas datumā budžeta iestāde, kas ir iznomātājs, atzīst finanšu nomas prasību un pamatdarbības ieņēmumus vērtībā, kas vienāda ar minimālo nomas maksājumu kopsummu, kas diskontēta ar nomas līgumā noteikto procentu likmi, un iznomāto aktīvu izslēdz no uzskaites un atzīst pārējos izdevumus, veicot sekojošus grāmatojumus:

<i>D</i>	2315	<i>Prasības par finanšu nomu</i>
<i>D</i>	1421	<i>Ilgtermiņa prasības par finanšu nomu</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

Grāmatojums, izslēdzot iznomāto ilgtermiņa ieguldījumu no uzskaites un atzīstot pārējos izdevumus:

D	8610	Izdevumi no nefinanšu aktīvu izslēgšanas
K	2132	Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai

12.5. Ja operatīvās nomas ņēmējs saskaņā ar līgumu veic nomas maksājumus, izdevumus atzīst periodā, kad saņemts nomas pakalpojums, vai saskaņā ar līguma nosacījumiem, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
D	5723	Pievienotās vērtības nodoklis
K	5316	Īstermiņa saistības par operatīvo nomu

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
K	5424	Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

12.6. Ja iznomātājs saskaņā ar līgumu saņem nomas maksājumus, ieņēmumus atzīst periodā, kad sniegts nomas pakalpojums, vai saskaņā ar līguma nosacījumiem, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	2316	Prasības par operatīvo nomu
D	5723	Pievienotās vērtības nodoklis
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

12.7. Nomas ieņēmumus (izņemot ieņēmumus no sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, iznomātā aktīva apdrošināšanu un uzturēšanu) nomas termiņa laikā atzīst pēc lineārās metodes pat tad, ja maksājumus nesaņem pēc šīs metodes, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	5910	Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

Grāmatojums, ja maksājums nav saņemts un maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments nav izsniegts:

D	2360	Uzkrātie ieņēmumi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

12.8. Izmaksas, tai skaitā nolietojuma vai amortizācijas izmaksas, kas rodas, gūstot nomas ieņēmumus, atzīst pamatdarbības izdevumos to rašanās laikā, veicot sekojošu grāmatojumu:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
K	1190	Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un vērtības samazinājums vai
	1290	Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums vai
	1590	Ieguldījuma īpašumu nolietojums un vērtības samazinājums

12.8. Iznomātāja sākotnējās tiešās izmaksas, kas radušās sakarā ar vienošanos par nomu (*piemēram, juridiskās izmaksas, kas saistītās ar līguma sagatavošanu*), atzīst aktīva atsevišķā postenī (nākamo periodu izdevumi) un atzīst izdevumus nomas termiņa laikā uz tādiem pašiem nosacījumiem kā atzīst nomas ienākumus.

D	2420	Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi
K	2620	Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās

Grāmatojums, atzīstot izdevumus nomas termiņa laikā:

D	7000	Pamatdarbības izdevumi
K	2420	Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi

13. Ieņēmumi no nodokļiem un nodevām

13.1. Budžeta iestāde atzīst aktīvus saistībā ar nodokļiem, ja ir iestājies apliekamais notikums un ir izpildīti aktīvu atzīšanas kritēriji.

D	2340	Prasības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos
	2368	vai
		Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

13.2. Nodokļu maksājumus, kas saņemti pirms apliekamā notikuma iestāšanās, atzīst par aktīvu un saistībām (saņemtie avansi), jo vēl nav iestājies notikums, kas rada budžeta iestādes tiesības uz nodokļiem, un nav izpildīti nodokļu ieņēmumu atzīšanas kritēriji, neraugoties uz to, ka budžeta iestāde jau ir saņēmusi attiecīgos resursus. Saņemtie avansi nodokļu gadījumā būtiski neatšķiras no citiem avansa maksājumiem, līdz ar to saistības uzskaita līdz brīdim, kad iestājas apliekamais notikums. Iestājoties apliekamajam notikumam, dzēš saistības un atzīst ieņēmumus.

D	2600	Naudas līdzekļi
K	5900	Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
D	5900	Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

13.3. Ja nokavējuma naudas saņemšana nav atzīstama par droši ticamu, nokavējuma naudu uzskaita zembilancē no dienas, kad rodas likumīgas tiesības iekasēt attiecīgo nokavējuma naudu. Dienā, kad nokavējuma naudas maksājumu ieskaita budžeta iestādes norēķinu kontā, to uzskaita kā pamatdarbības ieņēmumus.

D	9130	Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas
K	9xxx	Zembilances pretkonts

13.4. Budžeta iestāde attiecīgās nodevas maksājuma saņemšanas dienā atzīst naudas līdzekļu un ieņēmumu palielinājumu, veicot šādu grāmatojumu:

D	2600	Naudas līdzekļi
K	6000	Pamatdarbības ieņēmumi

13.5. Ja budžeta iestāde konstatē nodevas pārmaksu, tā atzīst saistību palielinājumu un ieņēmumu samazinājumu, veicot šādu grāmatojumu:

D	6000	Pamatdarbības ieņēmumi
K	5739	Pārējās saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

13.6. Veicot attiecīgo nodevas pārmaksas atmaksu, budžeta iestāde atzīst naudas līdzekļu un saistību samazinājumu attiecīgās pārmaksas apmērā, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	5739	<i>Pārējās saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem</i>
<i>K</i>	2600	<i>Naudas līdzekļi</i>

13.7. Pašvaldība finanšu gada beigās, pamatojoties uz Valsts kases Salīdzināšanās izziņā iekļautajiem datiem, ieģrāmato prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārveduma summu, kas uzskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā Valsts kasē, bet nav pārskaitīta pašvaldībai saimnieciskajā gadā, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	2342	<i>Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

13.8. Pašvaldība, nākamā finanšu gada sākumā saņemot iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskatījumus no iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales konta Valsts kasē, maksājumu saņemšanas dienā to attiecina pret iepriekš atzīto prasību summu un atzīst naudas līdzekļu konta palielinājumu, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	2600	<i>Naudas līdzekļi</i>
<i>K</i>	2342	<i>Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli</i>

13.9. Ieņēmumus no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem uzskaita dienā, kad naudas līdzekļi saņemti budžeta iestādes kontā Valsts kasē vai saņemti pašvaldības kontā kredītiestādē. Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem saņemšanas dienā, pamatojoties uz Valsts kases vai kredītiestādes konta izrakstu, veic šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

13.10. Ieņēmumu samazinājumu, tai skaitā piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem samazinājumu par slēdzamo asignējumu apjomu, uzskaita dienā, kad naudas līdzekļi samazināti attiecīgajā budžeta iestādes kontā Valsts kasē vai pārskaitīti no pašvaldības konta kredītiestādē. Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem samazināšanas dienā, pamatojoties uz Valsts kases vai kredītiestādes konta izrakstu, veic šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>
<i>K</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>

14. Transferti

14.1. Transferta saņēmējs pārveduma saņemšanas dienā palielina naudas līdzekļus norēķinu kontā un atzīst saistības par avansā saņemto transfertu, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>

14.2. Pārskata perioda laikā atbilstoši saņemtajiem attaisnojuma dokumentiem par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem, kā arī ja apstiprinājums saņemts līdz nākamā pārskata gada 31. janvārim, samazina avansā atzīto transfertu un atzīst pārskata perioda ieņēmumus, veicot šādu grāmatojumu :

<i>D</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

14.3. Ja transferta izlietojumu apstiprina pēc nākamā pārskata gada 31. janvāra, budžeta iestāde atzīst transferta ieņēmumus kā pārējos iepriekšējo gadu ieņēmumus tajā pārskata gadā, kurā apstiprināts transferta izlietojums:

<i>D</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>
<i>K</i>	8753	<i>Transferta ieņēmumi, kas attiecas uz iepriekšējiem pārskata gadiem</i>

14.4. Ja budžeta iestāde, kura veikusi transferta pārskatījumu, pieprasa atmaksāt avansā saņemto transfertu, transferta saņēmējs atmaksas veikšanas dienā samazina avansā atzīto transfertu un naudas līdzekļus norēķinu kontā, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>
<i>K</i>	2600	<i>Naudas līdzekļi</i>

14.5. Budžeta iestāde apstiprinājuma saņemšanas dienā atzīst ieņēmumus un prasības, veicot šādu grāmatojumu:

<i>D</i>	2321	<i>Prasības ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem)</i>
<i>D</i>	2399	<i>Pārējās prasības</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

14.6. Ja budžeta iestāde saņems transfertu pēc izmaksu veikšanas (pēcapmaks) un attiecīgos izdevumus apstiprina nākamajā pārskata gadā līdz 31. janvārim (ieskaitot), piemēram, 25. janvārī, un transferta pārskaitījums pārskata gadā nav saņemts, budžeta iestāde pārskata gada beigās atzīst uzkrātos ieņēmumus un transferta ieņēmumus:

<i>D</i>	2360	<i>Uzkrātie ieņēmumi</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

14.7. Transferta apstiprinājuma dienā budžeta iestāde samazina iepriekš atzītos uzkrātos ieņēmumus un atzīst prasības:

<i>D</i>	2321	<i>Prasības ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem)</i>
<i>D</i>	2399	<i>Pārējās prasības</i>
<i>K</i>	2360	<i>Uzkrātie ieņēmumi</i>

14.8. Naudas līdzekļu pārskaitījuma dienā budžeta iestāde attiecīgi samazina atzītās prasības:

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
----------	------	---

<i>K</i>	2321	<i>Prasības ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem)</i>
	2399	<i>Pārējās prasības</i>

14.9. Ja transferta izlietojumu apstiprina pēc nākamā pārskata gada 31.janvāra, budžeta iestāde atzīst transferta ieņēmumus kā pārējos iepriekšējo gadu ieņēmumus tajā pārskata gadā, kurā apstiprināts transferta izlietojums:

	2321	<i>Prasības ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem)</i>
<i>D</i>	2399	<i>Pārējās prasības</i>
<i>K</i>	8753	<i>Transferta ieņēmumi, kas attiecas uz iepriekšējiem pārskata gadiem</i>

14.10. Valdība piešķir pašvaldībai mērķdotāciju autoceļu infrastruktūras uzlabošanai. Mērķdotācijai ir definēti īpaši nosacījumi, nosakot tās izlietojumu pilsētas tranzīta ielu uzturēšanai, tā jāizmanto pārskata gadā un nosacījuma neizpildes gadījumā tā jāatmaksā valsts budžetā. Pašvaldībai noteikts atklāt informāciju par mērķdotācijas izlietojumu tās finanšu pārskatā. Ņemot vērā mērķdotācijas nosacījumu, mērķdotācijas saņemšanas dienā pašvaldība atzīst naudas līdzekļu palielinājumu un saistības attiecībā uz mērķdotācijas izpildi.

<i>D</i>	2620	<i>Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs vai citās institūcijās</i>
<i>K</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>

14.11. Pašvaldība samazina saistības, kad saņem apstiprinājumu par tiesību aktu ietvaros noteikto nosacījumu izpildi - attaisnoti izdevumi. Ieņēmumi no mērķdotācijas saņemšanas tiek atzīti tajā pārskata periodā, kurā saistības tiek dzēstas.

<i>D</i>	5930	<i>Avansā saņemtie transferti</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

15. Ziedojumi

15.1. Naudas līdzekļu veidā saņemtu ziedojumu vai dāvinājumu bez nosacījuma par to izlietošanu konkrētiem mērķiem un atmaksas nosacījuma saņemšanas dienā saskaņā ar kredītiestādes konta izrakstu atzīst ieņēmumos un veic grāmatojumu:

<i>D</i>	2623	<i>Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

15.2. Ziedojumus vai dāvinājumus natūrā – ilgtermiņa ieguldījumus vai krājumus, kas saņemti bez nosacījuma par to izlietošanu konkrētiem mērķiem, sākotnēji novērtē budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija. Budžeta iestāde atzīst aktīvu un ieņēmumus atbilstoši komisijas novērtēšanas aktā apstiprinātai ziedojuma vai dāvinājuma vērtībai un veic sekojošu grāmatojumu:

<i>D</i>	1000	<i>Ilgtermiņa ieguldījumi</i>
	<i>vai</i>	
<i>D</i>	2100	<i>Krājumi</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

15.3. Gadījumos, ja ziedojums vai dāvinājums ir saņemts ar nosacījumu to izmantot konkrētam mērķim vai nodošanai tālāk citām budžeta iestādēm, ziedojuma vai dāvinājuma saņemšanas dienā atzīst saistības attiecībā uz mērķa izpildi:

<i>D</i>	2623	<i>Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi</i>
<i>K</i>	5914	<i>Nākamo periodu ieņēmumi par saņemtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem</i>

15.4. Pēc minētā nosacījuma izpildes iestāde atzīst ieņēmumus no saņemtā ziedojuma un samazina saistības:

<i>D</i>	5914	<i>Nākamo periodu ieņēmumi par saņemtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem</i>
<i>K</i>	6000	<i>Pamatdarbības ieņēmumi</i>

Grāmatojums – veicot naudas līdzekļu atmaksu, atzīst saistību samazinājumu

<i>D</i>	5932	<i>Citi transferti</i>
<i>K</i>	2600	<i>Naudas līdzekļi</i>

Domes priekšsēdētāja

Dace Reinika

A. Anuža, 26846477